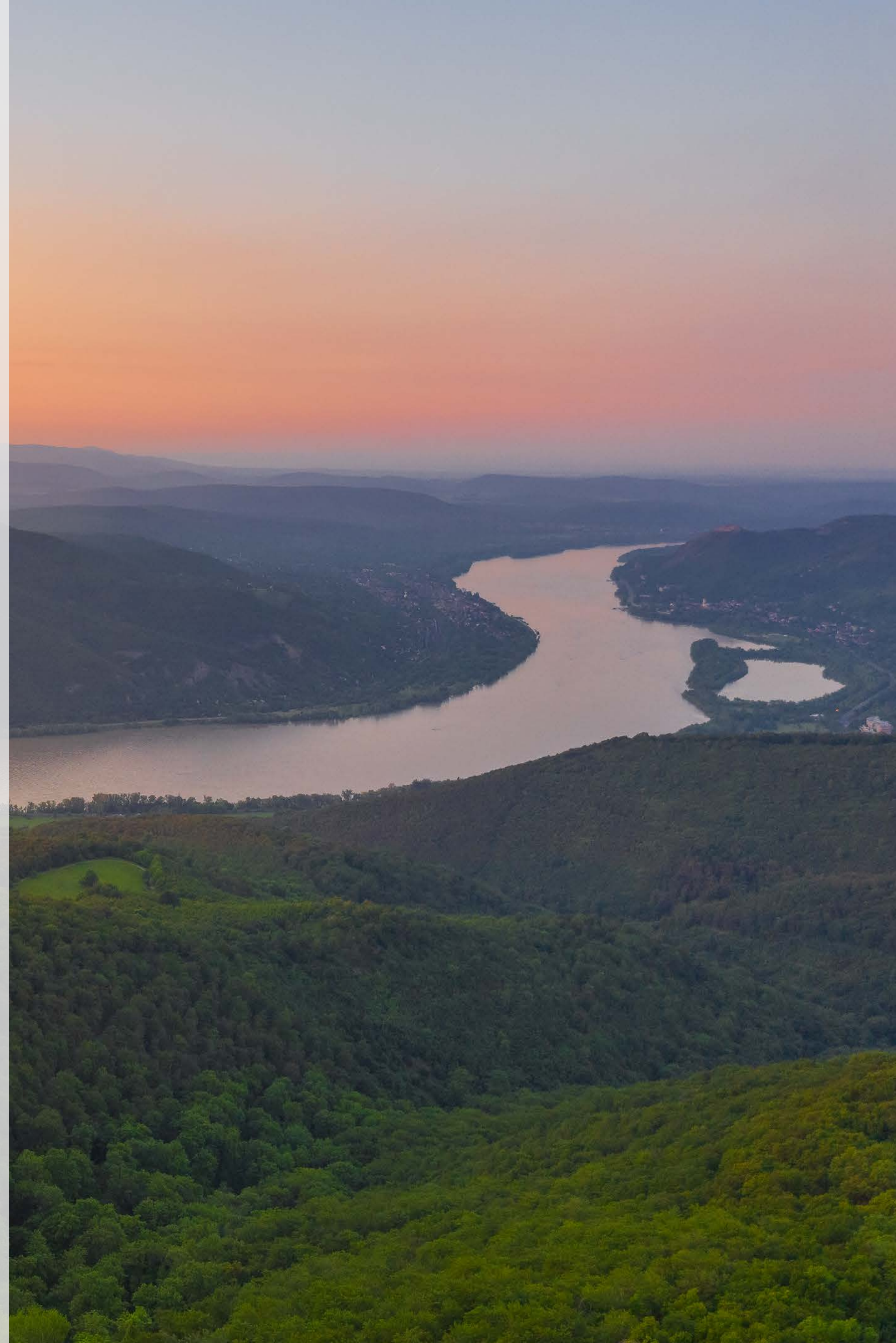

Program sufinansira Evropska unija,
kroz fondove ERDF, IPA i ENI

DUNAVSKI TOKOVI PARTNERSTAVA I SARADNJE

KATALOG REZULTATA PROJEKATA
DUNAVSKOG TRANSNACIONALNOG PROGRAMA
2014-2020 U BOSNI I HERCEGOVINI

III DIO: PROJEKTI TREĆEG JAVNOG POZIVA

Izdavač:

Direkcija za evropske integracije
Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Glavni i odgovorni urednik:

Elvira Habota, direktorica Direkcije za evropske integracije

Pripremio i uredio:

Sektor za programe teritorijalne saradnje

Dizajn i grafička priprema:

ARCHDESIGN d.o.o, Sarajevo

Prvo izdanje

Sarajevo, 2025.

Ova publikacija nastala je uz finansijsku podršku Evropske unije, kroz Projekat tehničke pomoći za državnu kontakt tačku u Bosni i Hercegovini, u okviru Dunavskog transnacionalnog programa 2014-2020. Sadržaj publikacije je isključiva odgovornost izdavača i ne odražava nužno stavove Evropske unije.

Oblici riječi koje su u ovoj publikaciji navedene u gramatičkom muškom rodu podrazumijevaju prirodni ženski i muški rod lica na koja se odnose.

PREDGOVOR

Publikacija pred Vama nastala je iz potrebe da se objedine i predstave ključni rezultati proizašli kroz provođenje projekata Dunavskog transnacionalnog programa u Bosni i Hercegovini, u periodu od 2014. do 2020. godine.

Programi transnacionalne saradnje spajaju evropske regije i gradove iz zemalja učesnica koji, zahvaljujući bliskoj geografskoj pripadnosti, dijele i zajedničke izazove i prilike za napredak. Ovi programi doprinose provođenju politika i strategija EU, tako što djeluju kao pokretač u rješavanju zajedničkih izazova i potreba u kojima transnacionalna saradnja može dati odgovarajuće rezultate. Dunavski transnacionalni program jedan je od šest programa teritorijalne saradnje u kojima učestvuje Bosna i Hercegovina: Program prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina – Crna Gora, Program prekogranične saradnje Srbija – Bosna i Hercegovina, trilateralni program prekogranične saradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora i tri transnacionalna: Dunavski, MED i ADRION.

Po veličini, Dunavski program je jedan od najvećih programa transnacionalne saradnje - prostire se na teritoriji 14 zemalja, a u programskoj teritoriji živi 114 miliona ljudi. Program je ključni instrumenat Strategije Evropske unije za dunavsku regiju (EUSDR), druge po veličini makro-regionalne strategije EU, finansira se iz fondova Evropske unije ERDF, IPA i ENI¹ i usmjeren je na jačanje ekonomske, društvene i teritorijalne kohezije podunavske regije. U finansijskoj perspektivi 2014-2020, programski ciljevi bili su identifikovani u okviru četiri prioritete ose:

- Inovativno i društveno odgovorno poslovanje u dunavskoj regiji;
- Okolišno i kulturno odgovorna dunavska regija;
- Bolje povezana i energetska odgovorna dunavska regija;
- Dobra uprava.

U okviru ovog Programa, od ukupno 111 ugovorenih projekata, u 42 projekta uključeni su partneri iz Bosne i Hercegovine, uz učešće 37 finansirajućih partnerskih institucija/organizacija i 14 pridruženih strateških partnera. Među rezultatima projekata je veliki broj strategija, akcionih planova, smjernica, preporuka, stručnih publikacija, kao i pilot projekata, modela edukacije, baza podataka, onlajn platformi, itd. Kako se tekuća faza Programa privodi kraju, ukazala se potreba za sistematičnim pristupom u prikupljanju, promociji i omogućavanju korištenja ovih proizvoda od strane ciljnih grupa i drugih programskih aktera, kao i za njihovom eventualnom distribucijom i/ili repliciranjem u sličnim kontekstima.

Tokom rada na kompiliranju ovog Kataloga nastojalo se, u najvećoj mogućoj mjeri, primarno predstaviti one rezultate i proizvode koji imaju dalju upotrebnu vrijednost u domaćem kontekstu. Pored toga, katalog također obuhvata i proizvode za koje je procijenjeno da, uz adekvatne prilagodbe, mogu koristiti kao osnova za srodne aktivnosti u Bosni i Hercegovini. Zbog ograničenog obima ove publikacije nisu svi projektni rezultati mogli naći mjesta u njoj, te stoga ovim putem pozivamo sve zainteresovane da posjete web stranice pojedinih projekata, preko kojih je moguće steći uvid kako u više detalja o samim projektima, tako i u integralni registar projektnih rezultata. Pored inovativnih metoda i pristupa razvijenih kroz projekte, ono što naši partneri označavaju kao jako važan aspekt njihovog učešća u partnerskim projektima jeste dobrobit od povezanosti sa partnerima iz drugih zemalja i, kroz to, jačanje sopstvenih kapaciteta i sticanje specifičnih znanja.

Zahvaljujemo se projektnim partnerima iz Bosne i Hercegovine na njihovom doprinosu u prikupljanju informacija i pripremi ove publikacije.

Sektor za programe teritorijalne saradnje

PRIORITET 1

INOVATIVNA I DRUŠTVENO ODGOVORNA DUNAVSKA REGIJA

- **RESTART_4DANUBE** — Podsticanje kreativnih industrija u svrhu urbane regeneracije za jaču dunavsku regiju
- **D-CARE LABS** — Razvoj laboratorija za olakšavanje inovacija u kućnoj njezi i preduzetništvu u dunavskoj regiji
- **DANUBEPEERCHAINS** — Integrirana izgradnja kapaciteta i program osposobljavanja organizacija koje pružaju podršku tržištima rada i poslovanja, lokalnim industrijama i preduzetnicima u dunavskoj regiji
- **DANOVA** — Inovativne usluge prevoza za slijepce i slabovidne putnike u dunavskoj regiji
- **EDIGISTARS** — Izgradnja digitalnih preduzetničkih kapaciteta kod starijih osoba kroz inovativne trening sisteme
- **FEM4FOREST** — Šume u rukama žena
- **D-CARE** — Razvoj, testiranje i validacija modela pametne njege u dunavskoj regiji u svrhu razvoja socijalnih inovacija, unapređenja vještina i preduzetništva

PRIORITET 2

OKOLIŠNO I KULTURNO ODGOVORNA DUNAVSKA REGIJA

- **ARCHEODANUBE** — Arheološki parkovi u urbanim sredinama kao alat za lokalni održivi razvoj
- **ISTER** — Povezivanje istorijskih rimskih ruta dunavske regije
- **WACOM** — Upravljanje vanrednim situacijama u slivu rijeke Save

PRIORITET 3

BOLJE POVEZANA I ENERGETSKI ODGOVORNA DUNAVSKA REGIJA

- **STRIDE** — Unapređeno energetske planiranje kroz integraciju koncepta pametnih mreža u dunavskoj regiji
- **CSSC LAB** — Laboratorij za gradsko skladištenje energije i sektorsko spajanje

PRIORITET 4

DOBRA UPRAVA U DUNAVSKOJ REGIJI

- **AGORA** — Unapređenje inovativnih opcija kogeneracije za reintegraciju lokalnih resursa
- **TalentMagnet** — Poboljšani institucionalni kapaciteti i novo upravljanje na višem nivou za privlačenje i zadržavanje talenata u dunavskoj regiji

PRIORITET 1

INOVATIVNA I DRUŠTVENO ODGOVORNA
DUNAVSKA REGIJA

SPECIFIČNI CILJEVI

- Unaprjeđenje okvirnih uslova za inovacije
- Jačanje kompetencija za poslovne i socijalne inovacije

PRIORITET 1

INOVATIVNA I DRUŠTVENO ODGOVORNA
DUNAVSKA REGIJA

➤ RESTART_4DANUBE — Podsticanje kreativnih industrija u svrhu urbane regeneracije za jaču dunavsku regiju

O projektu

Kompendijum dobrih praksi za jačanje kulturnih i kreativnih industrija (CCI) u urbanim zajednicama dunavske regije (eng.)

Pametni vodič za izradu lokalnih akcionih planova za gradove – LAP (eng.)

Urbana zelena knjiga (eng.)

Zajednička strategija o kreativnoj urbanoj regeneraciji (eng.)

➤ D-CARE LABS — Razvoj laboratorija za olakšavanje inovacija u kućnoj njezi i preduzetništvu u dunavskoj regiji

O projektu

Transnacionalna strategija za unapređenje inovacijskih struktura u oblasti kućne njege (eng.)

Akcioni plan za implementaciju transnacionalne strategije (eng.)

Instrumentarijum metoda socijalnih inovacija (eng.)

➤ DANUBEPEERCHAINS — Integrisana izgradnja kapaciteta i program osposobljavanja organizacija koje pružaju podršku tržištima rada i poslovanja, lokalnim industrijama i preduzetnicima u dunavskoj regiji

O projektu

DanubePeerChains paket alata (eng.)

Set alata za održivi transfer (eng.)

Transnacionalni pilot projekti (eng.)

➤ DANOVA — Inovativne usluge prevoza za slijepu i slabovidnu putnike u dunavskoj regiji

O projektu

Katalog postojećih rješenja i najboljih praksi (eng.)

Transnacionalni koncept potpuno pristupačnih transportnih objekata (eng.)

Strategija kapitalizacije inovativnih usluga prevoza slijepih i slabovidnih putnika (eng.)

➤ EDIGISTARS — Izgradnja digitalnih preduzetničkih kapaciteta kod starijih osoba kroz inovativne trening sisteme

O projektu

eDigiStars strategija (eng.)

Opis e DigiStars POWERYOU, CAMPUS, LABEL modula (eng.)

Teritorijalni akcioni plan

➤ FEM4FOREST — Šume u rukama žena

O projektu

Položaj žena u sektoru šumarstva u dunavskoj regiji – izvještaj (eng.)

Izvještaj o potrebama žena i široj rodnoj perspektivi u šumarstvu (eng.)

Smjernice za jačanje rodne ravnopravnosti i uloge žena u šumarskoj industriji (eng.)

➤ D-CARE — Razvoj, testiranje i validacija modela pametne njege u dunavskoj regiji u svrhu razvoja socijalnih inovacija, unapređenja vještina i preduzetništva

O projektu

Smart Care Lab RS „živa laboratorija“

Transnacionalni centar učenja za kreatore politika

Transnacionalna strategija D-Care (eng.)

Instrumentarijum za disperziju znanja o pametnoj njezi (eng.)

RESTART_4DANUBE

Podsticanje kreativnih industrija u svrhu urbane regeneracije za jaču dunavsku regiju

O projektu

Posljednjih godina, u evropskim gradovima broj inicijativa urbane regeneracije sve više je u fokusu. Opšteprihvaćeni stav stručnjaka je da politike i strategije urbane regeneracije gradova treba da budu zasnovane na integrisanom pristupu: moraju se prilagoditi lokalnim specifičnostima i postojećim gradskim (infra)strukturama, a zainteresovane strane neizostavno treba uključiti u te procese. Jedan od izazova urbane regeneracije je i razvoj sinergija između javnog i privatnog sektora u podršci malim i srednjim preduzećima i stimulisanju kreativnih urbanih zajednica.

Projektni partneri definisali su sljedeće specifične ciljeve:

- Uspostavljanje transnacionalne mreže za urbanu regeneraciju, u cilju jačanja međusobnih veza i optimizacije internih sinergija između kreativnih i kulturnih industrija, istraživanja i razvoja i javnog sektora;
- Institucionalizacija razmjene dobrih praksi urbane regeneracije;
- Jačanje kapaciteta za pružanje usluga, društvenih i eko-inovacija.

Kroz projekat je razvijeno pet lokalnih akcionih planova, a pilot aktivnosti su se zasnivale na inovacijama i strategijama pametne specijalizacije. U implementaciji projekta učestvovalo je 16 finansirajućih partnera, uz 9 pridruženih, iz 12 zemalja. Vodeći partner bio je **University Politehnica** iz Bukurešta, Rumunija.

Kratki video

Partner u BiH:

Udruženje za razvoj NERDA

Ključne riječi:

URBANA REGENERACIJA; URBANI RAZVOJ; KREATIVNE INDUSTRIJE; KULTURNE INDUSTRIJE; KKI; LAP; JAVNO-PRIVATNO PARTNERSTVO

Web stranica:

<https://dtp.interreg-danube.eu/approved-projects/restart-4danube>

Kompendijum dobrih praksi za jačanje kulturnih i kreativnih industrija (KKI) u urbanim zajednicama dunavske regije

Dokument je rezultirao iz mapiranja kulturnih i kreativnih industrija u urbanim sredinama u dunavskoj regiji. Pored identifikacije postojećeg stanja, kompendijum ukazuje na moguća poboljšanja okvirnih uslova za kreativne urbane zajednice.

Dimenzije jačanja kulturnih i kreativnih industrija koje su bile uzete u razmatranje su sljedeće:

- stvaranje povoljnog okruženja za razvoj kulturnih i kreativnih industrija;
- podrška konkurentnim i izvozno-orijentisanim kreativnim industrijama;
- povezivanje kulturnih i kreativnih industrija s ostalim ekonomskim granama.

Pametni vodič za izradu lokalnih akcionih planova – LAP

Baziran na ideji da su kultura i umjetnost snažni pokretači inovacija, Pametni vodič razrađuje mogućnosti oslanjanja na umjetnost, kulturu i kreativne industrije (KKI) u ekonomskom i društvenom razvoju gradova. Obuhvata praktične preporuke o implementaciji LAP-ova, koje su namijenjene svim zainteresovanim stranama - posebno investitorima, kreatorima politika i donosiocima odluka, kao i lokalnim zajednicama.

Pametni vodič za izradu lokalnih akcionih planova (LAP) u gradovima bi takođe trebalo da doprinese dijeljenju znanja i podizanju svijesti o transnacionalnoj dimenziji pitanja urbane regeneracije.

Urbana zelena knjiga

Kulturne i kreativne industrije imaju veoma važnu ulogu u urbanom i regionalnom razvoju, uz brojne pozitivne efekte na ekonomski, društveni i razvoj životne sredine. Pored toga što se u ovoj oblasti otvaraju radna mjesta i što doprinosi BDP-u, kroz različitost i toleranciju, ova oblast važan je element jačanja društvene kohezije. Dokument *Zelena knjiga* tematizuje ekonomski i društveni značaj kulturnih i kreativnih industrija za inovacije i rast gradova, naglašava postojeće i potencijalne buduće izazove za sektor i navodi ideje i prijedloge za njihovo jačanje i implementaciju u procesima urbanog i regionalnog razvoja.

Zajednička strategija kreativne urbane regeneracije

Cilj Zajedničke strategije o kreativnoj urbanoj regeneraciji za dunavsku regiju bio je razviti preporuke i mjere koje se odnose na:

- Jačanje kreativnog ekosistema u dunavskoj regiji, kroz povećanu saradnju i sinergije između ključnih aktera na lokalnom, državnom i transnacionalnom nivou;
- Poboljšanje okvirnih uslova i instrumenata javnih politika, kako bi se unaprijedio model urbane regeneracije koji uključuje kulturne i kreativne industrije;
- Pružanje podrške malim i srednjim preduzećima aktivnim u oblasti kulturnih i kreativnih industrija (razvoj vještina i kompetencija, te jačanje otpornosti i kapaciteta za inovacije);
- Oslobađanje punih potencijala sektora kulturnih i kreativnih industrija – posebno u aspektima održivosti (sub)urbane regeneracije i (sub)urbanog razvoja.

Dodatno, Zajednička strategija ima za cilj da podrži implementaciju Strategije Evropske unije za dunavsku regiju (EUSDR), kroz širenje dobrih praksi u razvoju javnih politika.

D-CARE LABS

Razvoj laboratorija za olakšavanje inovacija u kućnoj njezi i preduzetništvu u dunavskoj regiji

O projektu

Postojeći kapaciteti za pružanje usluga socijalne zaštite u dunavskoj regiji ne zadovoljavaju ni osnovne potrebe korisnika kućne njege. Očigledni su brojni nedostaci u ispunjavanju njihovih potreba, koji se npr. odnose na davanje terapije, održavanje lične higijene, osiguravanje bezbjednog stambenog prostora radi sprečavanja padova, kao i u organizaciji aktivnosti socijalnog uključivanja. U cijeloj dunavskoj regiji izraženi su nedostatak osoblja, oskudna finansijska sredstva i nedovoljno korištenje potencijala informacionih tehnologija. Posebno ranjiva je populacija ekonomski ugroženih i osoba iz ruralnih područja, koja ne dobija ni približno adekvatne usluge.

Treninzi u oblasti socijalnog preduzetništva i širenje primjera dobre prakse laboratorija za društvene inovacije imaju za cilj da olakšaju inoviranje usluga i proizvoda u dunavskoj regiji u rješavanju navedenih izazova. Oslanjajući se na ove pristupe, projekat je imao za cilj uspostaviti specijalizirane makroregionalne inovacijske strukture, kako bi se pružaocima socijalnih usluga, novoosnovanim socijalnim preduzećima i stručnjacima koji rade na razvijanju novih proizvoda omogućilo da osmisle i implementiraju inovativne usluge u oblasti kućne njege za starije osobe, osobe s invaliditetom i djecu s invaliditetom / smetnjama u razvoju.

U projektu je učestvovalo 14 finansirajućih i 12 pridruženih partnera, iz 9 zemalja, dok je vodeći aplikant bila organizacija za socijalnu zaštitu **Diakonie baden**, iz Njemačke.

Kratki video

Partneri u BiH:

FONDACIJA MOZAIK
UDRUŽENJE PARTNERSTVO ZA JAVNO ZDRAVLJE

Ključne riječi:

SOCIJALNA ZAŠTITA; SOCIJALNO PREDUZETNIŠTVO;
INOVACIJE; KUĆNA NJEGA; STARIJA POPULACIJA; OSI

Web stranica:

<https://dtp.interreg-danube.eu/approved-projects/d-carelabs>

Transnacionalna strategija za unapređenje inovacijskih struktura u oblasti kućne njege ^{EN}

Procjene i analize sadržane u Transnacionalnoj strategiji služe kao međuregionalna strateška osnova za unapređenje inovacijskih struktura u oblasti kućne njege. To je instrument koji će služiti pri zagovaranju za izmjene javnih politika u ovoj oblasti socijalne zaštite.

U dokumentu je predstavljeno 12 transnacionalnih ciljeva, koji su formulisani za oblast kućne njege i socijalnih inovacija. Nacrt Strategije obuhvata učenja kroz pilot aktivnosti regionalnih D-Care Labs, prezentaciju modela D-Care Lab, međuregionalne strukture inovacija, kao i primjene inovacija u kućnoj njezi.

Ključni izazovi u području kućne njege i inovacija koji su identifikovani i na čijem se rješavanju radilo kroz projekat su sljedeći:

- Nedostatak potpornih struktura za inovacije;
- Izražena fragmentiranost i nepristupačnost izvora finansiranja;
- Nedostajući mehanizmi za integrisanje inovacija i adekvatnog sistema refinansiranja za različite dimenzije kućne njege;
- Nedostatak međuregionalnih struktura: strukture i procesi za prenos dobrih praksi iz drugih zemalja su izolovani na evropskom nivou, a transnacionalnog pristupa rješavanju problema nema.

Akcioni plan za implementaciju transnacionalne strategije ^{EN}

Akcioni plan obuhvata konkretne mjere i preporuke za provođenje Strategije nakon završetka projekta. Pored transnacionalnog poglavlja, sadrži i pojedinačna poglavlja za svaku od deset zemalja koje su učestvovala u projektu. Preporuke uključuju konkretne korake/mjere politike koje su potrebne za poboljšanje funkcionisanja struktura D-Care Laba. Transnacionalno poglavlje uključuje prijedloge za proširenje modela D-Care Lab na ostala područja unutar dunavske regije. Važan aspekt Akcionog plana su i preporuke za unapređenje transnacionalne saradnje.

Kada je riječ o Bosni i Hercegovini, iz niza identifikovanih potreba, dvije su se izdvojile kao posebno važne:

- pitanje integrisanja sistema socijalne i zdravstvene zaštite, čime bi se saradnja između dva sektora mogla učiniti učinkovitijom, te bi se mogle pružiti kvalitetnije usluge;
- paralelno s reformom formalnih sistema zdravstvene i socijalne zaštite, članovi porodice moraju biti uključeni u mrežu podrške i podržani – kroz obuku, psihološku i finansijsku podršku. U području njege neophodna je sveobuhvatna primjena preventivnih mjera, s posebnim osvrtom na centre za zdravo starenje.

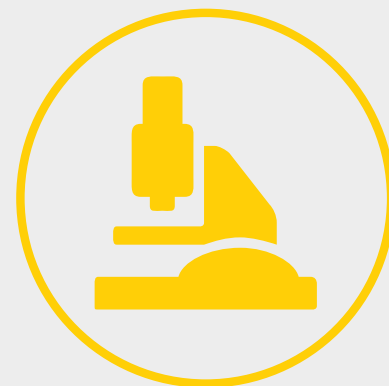

Instrumentarijum metoda socijalnih inovacija ^{EN}

Ovaj skup alata rezultat je inkubacije devet D-Care laboratorija i ima za cilj integraciju inovativnih metoda u modele socijalnog poslovanja. Sadržajno, metode su namijenjene inovatorima, preduzetnicima i intrapreduzetnicima u oblasti socijalnih inovacija. Struktura dokumenta prati sveukupni proces inoviranja, a ponuđeni praktični alati mogu se primijeniti fleksibilno u različitim formatima inovacija. Vodič prepoznaje složenost razvoja modela socijalnog poslovanja i u tom smislu instrumentarijum nudi pristup i metode kojima se izazovi u procesima inovacija mogu lakše prevazići.

DANUBEPEERCHAINS

Integrirana izgradnja kapaciteta i program osposobljavanja organizacija koje pružaju podršku tržištima rada i poslovanja, lokalnim industrijama i preduzetnicima u dunavskoj regiji

O projektu

Projektni partneri prepoznali su izazove digitalne transformacije i snažan uticaj koji promjene biznis modela i lanaca vrijednosti imaju na tržište rada i razvoj kvalifikacija. Dok i u naprednim zemljama u regiji nedostatak digitalnih kompetencija ograničava šanse za proširenje i internacionalizaciju malih i srednjih preduzeća (MSP) i startupova, u manje razvijenim zemljama je postizanje digitalnih kompetencija jedan od prioriteta koji je od presudnog značaja za ekonomski razvoj.

Projekat je bio usmjeren na osnaživanje organizacija za podršku tržištu rada, kao i organizacija za podršku razvoja poslovanja, uključujući njihove ciljne grupe i ostale zainteresovane strane (preduzetnici, zaposleni u MSP, eksperti za digitalizaciju). Fokus projekta bio je na podizanju kapaciteta za provođenje zajedničkih aktivnosti na jačanju znanja i vještina, a u cilju razvoja visokokvalifikovanih radnih mjesta i kako bi postali prepoznati kao partneri u oblasti vršnjačke edukacije u inovativnim transnacionalnim lancima vrijednosti. Da bi u što većoj mjeri uticao na održivu pozitivnu promjenu tržišta rada i uslova poslovanja u dunavskoj makro-regiji, DanubePeerChains se oslanjao na metodologije i instrumente za podršku inovacijama koji su uspješno pilotirani u povezanim Interreg projektima, na taj način kreirajući sponu među programima - od dunavskog područja, do alpskog prostora i srednje Evrope.

U projekat je bilo uključeno 14 projektnih partnera i 5 pridruženih strateških partnera iz 10 programskih zemalja, a vodeći partner ovog 30-mjesečnog projekta bio je **Business Upper Austria**.

Kratki video

Tematski filmovi

Partner u BiH:

FONDACIJA ZA INOVACIJE, TEHNOLOGIJU I
TRANSFER ZNANJA

Ključne riječi:

DIGITALNE KOMPETENCIJE; TRŽIŠTE RADA; DIGITALNE
TRANSFORMACIJE; UNAPRJEĐENJE POSLOVANJA;
PREUZETNIŠTVO

Web stranica:

<https://dtp.interreg-danube.eu/approved-projects/danubepeerchains>

DanubePeerChains paket alata EN

Dokument omogućava pristup najznačajnijim rezultatima projekta, među kojima su i treninzi koji su imali jasan fokus na lance vrijednosti u specifičnim industrijama. Onlajn treninzi razvijeni su na sljedeće teme: 1. Izazovi i mogućnosti održivosti u drvnj i industriji namještaja, 2. Važnost digitalne *lean* metodologije i tehnologije proširene stvarnosti za uspješnu digitalnu tranziciju preduzeća i obrazovanja, 3. Unapređenje konkurentnosti kroz transnacionalne lance vrijednosti, i 4. Aditivna proizvodnja.

Set alata za održivi transfer EN

Dokument objedinjuje alate i pristupe koji se mogu koristiti za dalje širenje programa osposobljavanja i sadrži:

- metodologiju obuke stručnjaka iz malih i srednjih preduzeća u oblasti digitalizacije;
- DanubePeerChains Diamond metodologiju namijenjenu organizacijama koje pružaju podršku tržištima rada i razvoja poslovanja;
- skup transnacionalnih aktivnosti, orijentisanih na transformativni lanac vrijednosti.

Transnacionalni pilot projekti EN

Projektni partneri su izvršili identifikaciju transnacionalnih pilot projekata, unutar tri odabrana lanca vrijednosti: drvna industrija i namještaj, mašinsko inženjerstvo i mehatronika, elektronika i automatizacija. Riječ je o sljedećim pilot projektima: obuka o pristupima digitalnom marketingu; PR na temu saradnje između obrazovnih ustanova i malih i srednjih preduzeća u oblasti CNC tehnologije; primjena 3D štampanja u zdravstvu; transnacionalni projekat u okviru Horizon programa; uspostava transnacionalne kolaborativne platforme u drvnj industriji - partner iz BiH, FITT, radio je upravo na razvoju ove projektne ideje zajedno s partnerom iz Hrvatske (ZICER*).

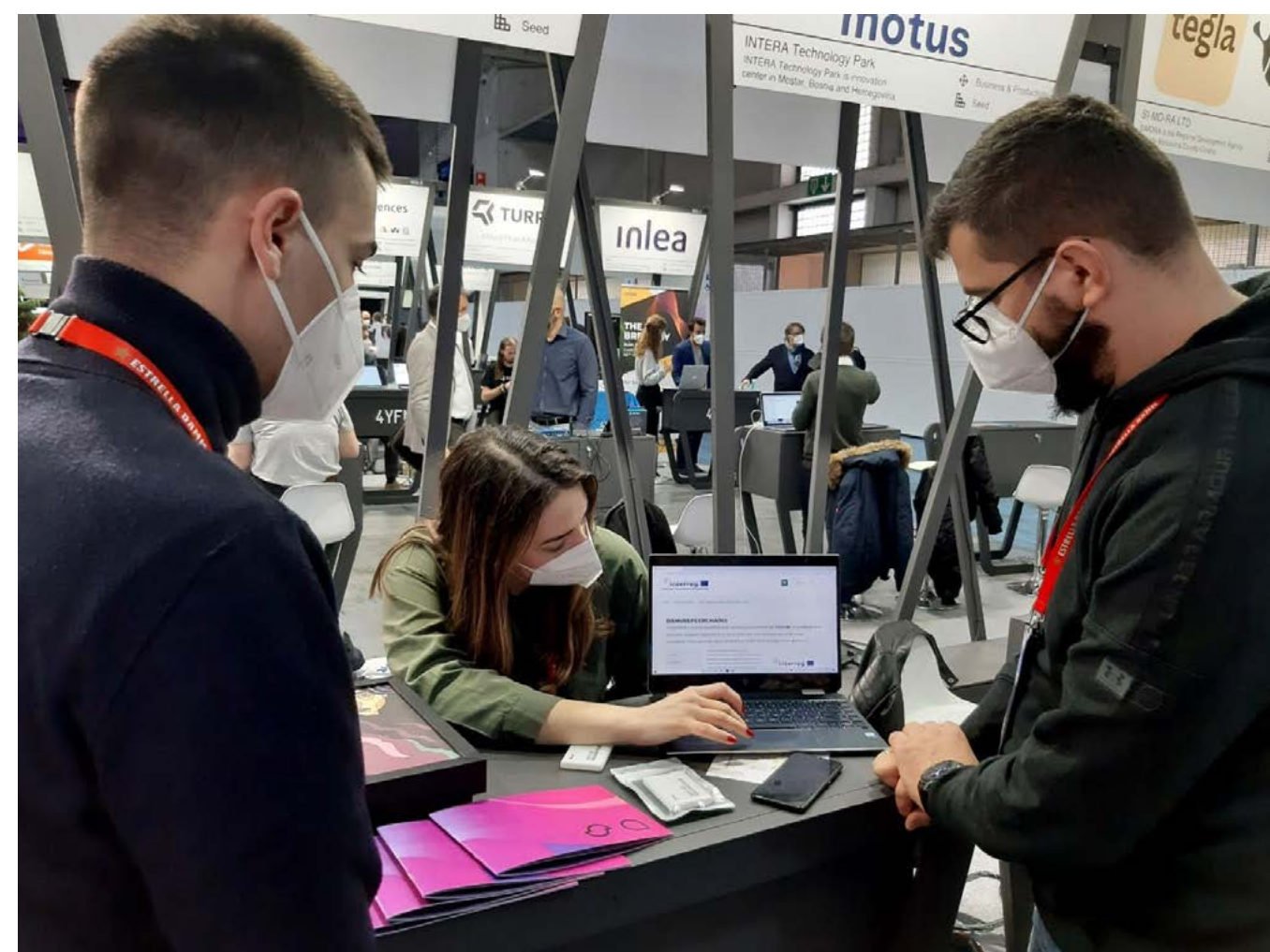

Pilot projekt podrazumijevao je uspostavljanje kolaborativne platforme koja će povezati pružaoce naprednih tehnologija, kao što su 3D printanje, virtualna i proširena stvarnost, umjetna inteligencija i robotika, s manje razvijenim proizvođačima. Cilj je bio potaći njihovu digitalnu transformaciju i unaprijediti njihovu konkurentnost na tržištu.

Kako bi se osigurala održivost projekta i uspješna implementacija pilot aktivnosti, Fondacija ITT postala je partner u prvom Digital Innovation Hubu (DIH) koji se fokusira na digitalizaciju, automatizaciju i robotiku u Bosni i Hercegovini – Industrial HUB.

Industrial HUB Tuzla okuplja stručnjake iz privatnog, vladinog i nevladinog sektora te predstavlja vodeću platformu za industrijsku robotiku i automatizaciju. Njegova misija je podržati digitalnu transformaciju i rast malih i srednjih preduzeća u drvoprerađivačkom i metaloprerađivačkom sektoru, kroz korištenje naprednih robotskih rješenja, mentorstvo, edukaciju i pomoć u implementaciji automatizacije.

U 2024. godini, Industrial HUB započeo je podršku malim i srednjim preduzećima koja se bave proizvodnjom namještaja i inovativnih proizvoda od drveta. Očekuje se da će u narednim godinama još veći broj kompanija započeti proces digitalizacije u proizvodnji uz pomoć Industrial HUB-a.

DANOVA

Inovativne usluge prevoza za slijepu i slabovidnu putnike u dunavskoj regiji

O projektu

Cilj DANOVA projekta bio je da se poboljša pristupačnost aerodroma, luka, željezničkih i autobuskih stanica za slijepu i slabovidnu osobu, putem razvoja novih usluga i kompetencija, a kako bi im se omogućio puni pristup svim informacijama i uslugama prijevoza.

Preko 30 miliona slijepih i slabovidnih Evropljana ne mogu samostalno putovati. Nažalost, više od 96% transportnih sistema u dunavskoj regiji još uvijek nije u potpunosti pristupačno osobama s oštećenjima vida: oni ne mogu koristiti vizualne ili pisane informacije o prevozu, infrastruktura im je nepristupačna, a osoblje često nije obučeno da im pruži adekvatnu podršku.

U proces dizajniranja novog, transnacionalnog koncepta potpune pristupačnosti transportnog sistema slijepim i slabovidnim putnicima bili su uključeni svi relevantni akteri. Integrativnim transnacionalnim pristupom radilo se na identifikaciji najboljih rješenja koje se mogu prenijeti u dunavsku regiju, kao i koncipiranju strategije za njihov efikasni transfer. Nadalje, kroz projekat je izvršeno testiranje brojnih inovativnih rješenja, kao i osposobljavanje osoblja o korištenju novih usluga i pružanju adekvatne podrške slijepim i slabovidnim putnicima.

Nosilac projekta bila je **Zračna luka Dubrovnik**, a u projektom konzorcijumu učestvovalo je 14 finansiranih i četiri pridružena partnera, iz devet zemalja: aerodromi, luke, istraživačke organizacije, jedinice lokalne samouprave i udruženja slijepih i slabovidnih.

kratki video

Partner u BiH:

MEĐUNARODNI AERODROM SARAJEVO

Ključne riječi:

TRANSPORT; JAVNI TRANSPORT; OSI; PUTNA
INFRASTRUKTURA; PRISTUPAČNOST

Web stranica:

<https://dtp.interreg-danube.eu/approved-projects/danova>

Katalog postojećih rješenja i najboljih praksi ^{EN}

Na putnim terminalima u Evropi i širom svijeta razvijena su brojna rješenja namijenjena poboljšanju pristupačnosti za slijepa i slabovidna putnike. Katalog obuhvata postojeća rješenja i najbolje prakse koje su izmapirane kroz projekat i kod kojih je ustanovljen potencijal za transferabilnost. Primjeri su predstavljeni prema različitim kategorijama i obuhvataju niz rješenja (zvučnih, taktilnih, kontrastnih, oznaka na Brajevom pismu i dr.), kojima se osobama s oštećenjima vida znatno povećava pristupačnost usluga putovanja.

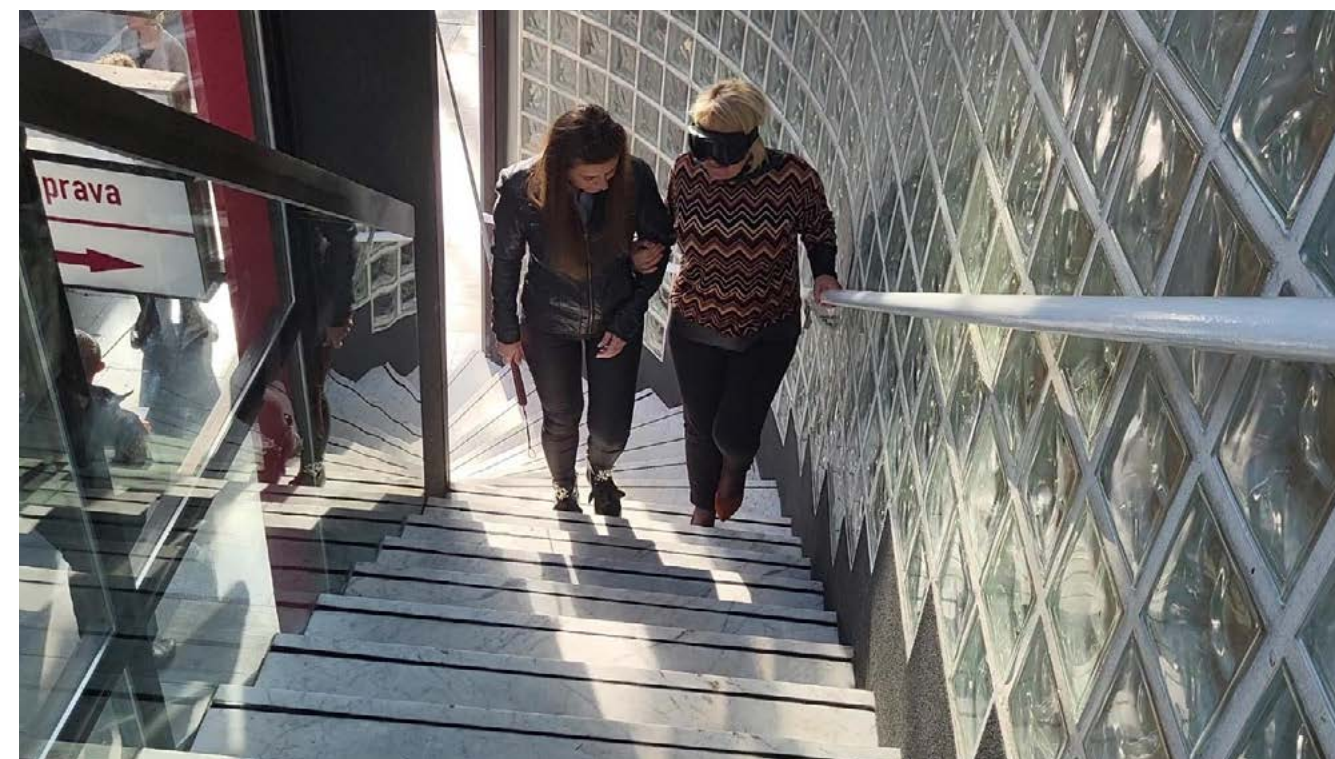
Transnacionalni koncept potpuno pristupačnih transportnih objekata ^{EN}

DANOVA transnacionalni koncept sadrži informacije o mjerama za poboljšanje pristupačnosti objektima javnog prevoza za slijepa i slabovidna lica, uz ocjenu njihove relevantnosti i procjenu obima ulaganja neophodnih za njihovu implementaciju. Dokument predlaže i konkretne mjere koje bi se mogle primijeniti na različite tipove objekata, ilustrovane odabranim primjerima prakse. Transnacionalni koncept omogućava smjernice za razvoj individualnih strateških planova za poboljšanje pristupačnosti usluga različitih transportnih terminala.

Strategija kapitalizacije inovativnih usluga prevoza slijepih i slabovidnih putnika ^{EN}

DANOVA Strategija kapitalizacije sažima projektne rezultate i iskustva, kako bi ih učinila lako prenosivim i korisnim za zainteresovane strane. Dizajnirana je kao praktičan dokument koji pomaže kreatorima politika, pružaocima usluga, upravama transportnih objekata i usluga, te firmama koje rade s putnicima, da bolje razumiju rezultate, iskustva i rješenja proistekla iz DANOVA projekta. Pruža uvid u postojeća inovativna rješenja koja su implementirana širom svijeta, uz opis smjernica i rezultata procjene pristupačnosti, karakterizaciju transnacionalnog koncepta potpuno pristupačnog transporta, sažetak implementacije DANOVA pilot projekta i rekapitulaciju kurseva koji su implementirani kroz projekat.

eDigiStars

Izgradnja digitalnih preduzetničkih kapaciteta kod starijih osoba kroz inovativne trening sisteme

O projektu

Cilj projekta bio je razvoj održivog ekosistema koji će omogućiti zaposlenje ili samozaposlenje osobama starijim od 50 godina, stvaranjem uslova za usvajanje digitalnih vještina, u skladu s potrebama na tržištu rada. Kroz projekat je dizajniran i pilotiran eDigiStars inovativni sistem, koji se sastoji od tri modula: POWERYOU, za osnaživanje starijih osoba za digitalno samozapošljavanje; CAMPUS, za prilagođavanje relevantnih kurseva specifičnim potrebama starijih osoba; i LABEL, za certificiranje osoba koje savladaju određeni nivo digitalnih vještina. Tokom trajanja projekta pilotiran je sveobuhvatni eDigiStars sistem i razvijen modalitet održivosti.

Projekat se bazirao na saradnji 14 finansirajućih i pet strateških partnera, iz devet zemalja, a vodeći partner bio je **Innoskart Business Development Nonprofit Ltd**, iz Mađarske.

Kratki video

eDigiStars strategija EN

Strategija se temelji na analizi konteksta u partnerskim zemljama, naučnoj literaturi i strateškim dokumentima EU. Ona je ključni dokument koji osigurava zajednički strateški pristup u cijeloj makroregiji Dunava i definiše mjerljive uticaje u ovoj oblasti. Važan aspekt je i identifikacija mogućnosti za prenosivost projektnih rezultata na druge teritorije u dunavskoj regiji. Strategija odražava zajedničke stavove cijelog teritorijalnog ekosistema koji je bio dio projekta (kreatora javnih politika, organizacija za stručno osposobljavanje i obrazovanje odraslih, predstavnika zavoda za zapošljavanje, nevladinih organizacija, privrednih komora, industrijskih i organizacija za ekonomski razvoj, kao i udruženja starijih osoba).

Partner u BiH:

RAZVOJNA AGENCIJA REPUBLIKE SRPSKE

Ključne riječi:

ZAPOŠLJAVANJE; SAMOZAPOŠLJAVANJE; STARIJA POPULACIJA; DIGITALNE VJEŠTINE; POPULACIJA 50+

Web stranica:

<https://dtp.interreg-danube.eu/approved-projects/edigistars>

Opis eDigiStars

POWERYOU, CAMPUS, LABEL **modula** (eng.)

Teritorijalni akcioni plan

Teritorijalni akcioni planovi izrađeni su za sve partnerske zemlje, za trogodišnji period nakon završetka projekta (do kraja 2025.). Njima se predviđa realizacija tri strateška cilja, usmjerena na zapošljavanje i samozapošljavanje nezaposlenih lica iznad 50 godina starosti, kroz izgradnju i primjenu digitalnih vještina u praksi. Strateški ciljevi koje su projektni partneri identifikovali su sljedeći: jačanje zapošljivosti nezaposlenih lica iznad 50 godina starosti; prilagođavanje eDigiStars sistema u prekvalifikaciji osoba 50+; prevazilaženje jaza u ljudskim resursima za digitalno zapošljavanje.

Dokument definiše ključne aktivnosti, vremenski okvir, finansijske i ljudske resurse, institucionalne odgovornosti i kontrolne mehanizme za sprovođenje zajedničke eDigiStars strategije u dunavskoj regiji i održivost projekta.

WOMEN IN BUSINESS

Podsticanje preduzetništva mladih žena u dunavskoj regiji

O projektu

Fem4Forest projekat bio je fokusiran na promociju i podsticanje uloge žena u šumarstvu, kroz identifikaciju mogućnosti za njihovo aktivnije učešće u upravljanju šumama. Projekat je imao za cilj usvajanje inovativnih metoda i instrumenata za bolju integraciju žena pri zapošljavanju i u procesima donošenja odluka u sektoru šumarstva, razmjenu primjera najboljih praksi i povećanje kapaciteta lokalnog i regionalnog šumarskog sektora putem aktivnije uloge žena, te pružanje podrške vlasnicama privatnih šuma pri povećavanju mogućnosti za zapošljavanje i povećanje prihoda od njihovih šuma i ulasku na nova tržišta. Kroz projekat je razvijen inovativni pristup obrazovanju i mentorstvu, a niz pilot aktivnosti omogućio je identifikaciju različitih ideja i širenje dobre prakse. Aktivnosti su bile formulisane u skladu s potražnjom i usmjerene na socijalnu uključenost, rodnu ravnopravnost i ekonomsku nezavisnost.

Projekt Fem4Forest - Šume u rukama žena uključivao je 14 partnera iz 10 zemalja, a vodeći partner bio je **Slovenački šumarski institut**.

Partner u BiH:
INICIJATIVA ZA ŠUMARSTVO I OKOLIŠ

Ključne riječi:
ŠUMARSTVO; ŠUMARSKI SEKTOR; TRŽIŠTE RADA; ŽENSKA
RADNA SNAGA; RODNA RAVNOPRAVNOST; SOCIJALNA
UKLJUČENOST

Web stranica:
<https://dtp.interreg-danube.eu/approved-projects/fem4forest>

Izveštaj o potrebama žena i široj rodnoj perspektivi u šumarstvu ^{EN}

Izveštaj opisuje rezultate online ankete koja je provedena u okviru projekta, sažima ključne nalaze iz detaljnih intervjua sa ženama vlasnicama šuma i profesionalcima i konsultacija sa ostalim zainteresovanim stranama.

Rezultati ankete, nalazi intervjua i povratne informacije zainteresovanih strana sa okruglih stolova pružaju sveobuhvatan pregled situacije i položaja žena u šumarstvu u dunavskoj regiji.

Smjernice za jačanje rodne ravnopravnosti i uloge žena u šumarskoj industriji ^{EN}

Fokus smjernica je na poboljšanju položaja žena u sektoru, kroz integraciju rodne perspektive u strategije, strukture i kulturu interesnih grupa, institucija i kompanija u oblasti šumarstva.

Procesi vezani za rodnu ravnopravnost se zasnivaju na ciljevima, okvirnim uslovima, okruženju i mogućnostima i ne postoji univerzalni pristup za njihovu realizaciju. I pored toga, neophodno je zajedničko razumijevanje osnovnog stava prema temi, terminologiji i procedurama. Smjernice su namijenjene relevantnim akterima, kao vodič za obezbjeđivanje jednakog pristupa radnim mjestima i radnim okruženjima u sektoru šumarstva.

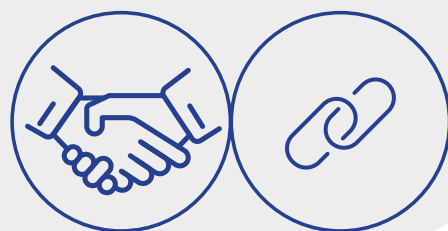
U njima su prikupljena iskustva koja podržavaju aktere i zainteresovane strane u razvoju, implementaciji i validaciji planiranog sadržaja i mjera u projektu Fem4Forest i šire.

Partneri u BiH:

GRAD PRIJEDOR
PODRUČNA PRIVREDNA KOMORA BANJA LUKA

Pridruženi partner:

JU DOM PENZIONERA BANJA LUKA

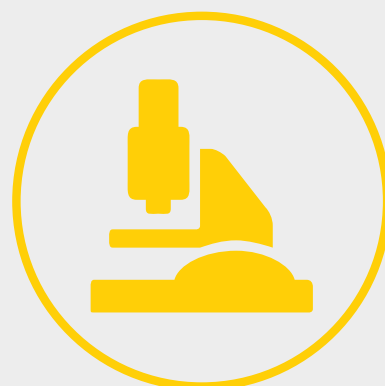
Ključne riječi:

SOCIJALNE INOVACIJE; TEHNOLOŠKE INOVACIJE; USLUGE
SOCIJALNE ZAŠTITE; ZDRAVSTVENA ZAŠTITA; PAMETNA
NJEGA; INTEGRISANE USLUGE NJEGE

Web stranica:

<https://dtp.interreg-danube.eu/approved-projects/D-CARE>

D-CARE

Razvoj, testiranje i validacija modela pametne njege u dunavskoj regiji u svrhu razvoja socijalnih inovacija, unapređenja vještina i preduzetništva

O projektu

D-CARE projekat bio je usmjeren na generisanje inovativnih poslovnih modela pametne njege, kroz spajanje tehnoloških sa socijalnim inovacijama, izgradnju vještina i unapređenje javnih politika u cilju boljih, pristupačnijih i održivih usluga socijalne i zdravstvene zaštite. Projekat je nastojao ojačati sisteme socijalne i zdravstvene zaštite u dunavskoj regiji, kroz sljedeće aktivnosti:

- 1) Razvoj inovativnog okruženja za učenje, uz stvaranje novih metoda, sadržaja i programa obuke za poboljšanje vještina potrebnih za pružanje novih integrisanih usluga njege (inovativni modeli pametne njege);
- 2) Implementacija pilot projekata pametne njege za istraživanje, izbor, optimizaciju, testiranje i potvrđivanje inovativnih usluga njege za starije odrasle osobe;
- 3) Uspostavljanje Centra za transnacionalnu politiku učenja koji bi trebao osigurati stvaranje i diseminaciju znanja;

U projektu je učestvovalo 18 projektnih i sedam pridruženih partnera, a nosilac projekta bio je Univerzitet medicine i farmacije "**Iuliu Hateganu**", Kluž-Napoka, Rumunija.

Transnacionalni centar učenja za kreatore politika

Centar je dio onlajn platforme koja je nastala kako bi se kreatorima politika i svim zainteresovanim stranama koji rade na unapređenjima u oblasti pametne njege u svojim sredinama, omogućili alati, znanja i uvid u najbolje prakse iz drugih zemalja. Uz 24 modula za e-učenje, centar sadrži niz dokumenata koji objedinjuju ključne resurse proistekle kroz projekat:

Transnacionalna strategija D-Care EN

Strategija je instrument za razvoj pametne njege i prvenstveno je namijenjena akterima iz zdravstvenog sektora u dunavskoj regiji. Nadalje, može poslužiti i u svrhu podsticanja ideja za prevladavanje uobičajenih izazova u zdravstvenoj njezi, ne samo u programskom području, već i u drugim evropskim zemljama.

Instrumentarijum za disperziju znanja o pametnoj njezi EN

Osnovna svrha instrumentarijuma je jačanje mogućnosti za učenje, prijenos i korištenje resursa razvijenih kroz projekat na regionalnom, državnom i transnacionalnom nivou. Širenjem informacija, potencijalno bi se moglo omogućiti dalje korišćenje rezultata projekta, uz oslanjanje na znanje, studije slučajeva i uspješne modele implementacije modela usluga pametne njege.

Inovacioni prostor, tzv. „živa laboratorija“ pod nazivom Smart Care Lab RS fokusirana je na razvoj pametnih usluga zdravstvene njege, zasnovanih na potrebama korisnika životne dobi 65+. Osmišljena kao funkcionalna web platforma, Smart Care Lab RS fokusirana je na zdravo i aktivno starenje. Sastoji se iz kratkih video zapisa koji obuhvataju dva segmenta: vježbe prevencije i održavanja funkcionalnih motoričkih sposobnosti za osobe 65+, te edukativne sadržaje o dijabetesu i mjerenju vitalnih funkcija organizma. Platforma je testirana u Domu penzionera Banja Luka i Domu za starija lica Prijedor.

Pored projektnih partnera - Grada Prijedora i Područne privredne komore Banja Luka, pridruženog partnera - Doma penzionera Banja Luka, u njenom razvoju i testiranju učestvovali su i Dom za starija lica Prijedor, Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju RS, PREDa Agencija za razvoj, Zavod FMR „dr Miroslav Zotović“, Centar za digitalnu transformaciju Privredne komore Republike Srpske, Viša medicinska škola Prijedor, Srednjoškolski centar Prijedor, te časopis Medici.

Smart Care Lab RS

PRIORITET 2

OKOLIŠNO I KULTURNO ODGOVORNA
DUNAVSKA REGIJA

SPECIFIČNI CILJEVI

- Jačanje transnacionalnog upravljanja vodama i prevencije poplava
- Podrška održivom korištenju prirodnog i kulturnog nasljeđa i resursa
- Podrška restauraciji i upravljanju ekološkim koridorima
- Poboljšanje pripravnosti za upravljanje rizikom u životnoj sredini

PRIORITET 2

OKOLIŠNO I KULTURNO ODGOVORNA
DUNAVSKA REGIJA

➤ **ARCHEODANUBE** Arheološki parkovi u urbanim sredinama kao alat za lokalni održivi razvoj

O projektu

Analiza polaznog stanja (eng.)

Zajedničke smjernice o uključivanju
relevantnih aktera (eng.)

Vodič za razvoj lokalnih arheoloških
planova (eng.)

Strategija uspješnog arheoturizma –
lekcije naučene iz evropskih dobrih praksi
(eng.)

ArcheoTales pilot projekat

➤ **ISTER** Povezivanje istorijskih rimskih ruta dunavske regije

O projektu

Početna procjena (eng.)

Izveštaj o javnim politikama i zakonskom
okviru (eng.)

Instrumentarijum za utvrđivanje
referentnih vrijednosti (eng.)

GIS teritorijalni atlas ostavštine rimskih
ruta u dunavskoj regiji

➤ **WACOM** Upravljanje vanrednim situacijama u slivu rijeke Save

O projektu

Strategija za provođenje protokola uz
Okrvni sporazum o slivu rijeke Save -
odgovor organa civilne zaštite i ustanova
za upravljanje vodama (eng.)

Katalog najboljih praksi transnacionalnog
upravljanja (eng.)

Alat za transnacionalnu koordinaciju i
upravljanje u vanrednim slučajevima
(eng.)

Alat za provođenje strategija odgovora
na vanredne situacije u slivu rijeke Save
(eng.)

ARCHEODANUBE

Arheološki parkovi u urbanim sredinama kao alat za lokalni održivi razvoj

O projektu

Gradovi u dunavskom slivu posjeduju bogatu i raznoliku kulturnu baštinu, ali nedovoljno iskorištenu usljed nedostatka zajedničkih politika, znanja i resursa. Regija je suočena s istim izazovima: kako uključiti i predstaviti arheološku baštinu u savremenom društvenom okruženju, kako je uklopiti u urbane dijelove gradova, kako integrisati sačuvane ostatke unutar gradskih područja, kako osigurati održivi razvoj i kako postići ekonomski uticaj i vidljivost šire od lokalnog nivoa. Arheoturizam i podrška kulturnoj baštini kroz arheološke parkove su sve popularniji u svijetu jer predstavljaju priliku za povezivanje prošlosti i sadašnjosti, promociju arheoloških nalazišta i korištenje kulturnog naslijeđa za unapređenje turističke ponude.

ARCHEODANUBE projekat bio je usmjeren ka intenziviranju saradnje relevantnih aktera u regiji u cilju očuvanja, podrške i valorizacije kulturne baštine kroz arheološke parkove kao resurse za razvoj arheoturizma u gradovima. Projektom je postavljena osnova za pripremu konkretnih planova, treninga, alata za prezervaciju i predstavljanje. Mali pilot projekti za poboljšanje upravljanja baštinskim lokacijama osmišljeni su u cilju razvoja novih inicijativa u turizmu (arheoturizam). Svi projektni rezultati relevantni su i za ostale zemlje u dunavskoj regiji.

Projektni konzorcijum činilo je 15 finansirajućih i 7 pridruženih, strateških partnera, iz 11 zemalja dunavske regije. Glavni aplikant - nosilac projekta bila je **Gradska opština Ptuj**, iz Slovenije.

Kratki video

Partner u BiH:

OPĆINA CENTAR, SARAJEVO

Ključne riječi:

ARHEOTURIZAM; ARHEOLOŠKI PARKOVI;
KULturna BAŠTINA; ARHEOLOGIJA;
URBANE SREDINE

Web stranica:

<https://dtp.interreg-danube.eu/approved-projects/ARCHEODANUBE>

Analiza polaznog stanja

Analiza je imala za cilj pregled početnog stanja u pogledu očuvanja baštine i to u odnosu na prostorno planiranje, načela urbanog dizajna i kulturnog turizma, kao i povezane sektore. Posebno su tretirani aspekti relevantni za uspostavu i funkcionisanje arheoloških parkova. Osim detaljnog pregleda pravnih akata, studija obuhvata i specifične informacije o arheološkim nalazištima koja su odabrana za pilot projekte. Lokaliteta koji su odabrani za implementaciju pilot aktivnosti u BiH bili su praistorijsko arheološko nalazište Vranjače i harem Kalin hadži Alijine džamije (sagrađena 1535., srušena 1947. godine) u Sarajevu.

Zajedničke smjernice o uključivanju relevantnih aktera

U dokumentu je opisan proces i ishod identifikacije zainteresovanih strana za razvoj arheoparkova i članstvo u ARCHEODANUBE grupama, koje čine ključni akteri iz deset evropskih gradova. Akteri su grupisani prema fokusu njihovog rada, interesu za učešće u projektu i uticaju na uspjeh projekta. Analiza je rezultirala opštim preporukama za početak rada partnera u svim gradovima i uspostavljanje grupa aktera. Uz to, partneri iz svakog od gradova dobili su pojedinačne preporuke na osnovu dostavljenih podataka. Prikupljeni podaci su pružili dovoljne indikacije o planiranju grupa aktera, te kako započeti njihovo uspostavljanje na nivou grada za razvoj arheoparkova.

Vodič za razvoj lokalnih arheoloških planova

Vodič je osmišljen kao praktični alat koji pruža detaljna uputstva u pogledu razvoja i implementacije lokalnih arheo planova, kao osnove dobrog planiranja i efikasnog upravljanja arheološkim naslijeđem gradova i opština. Uputstva sadržana u Vodiču treba da olakšaju šire usvajanje predložene metodologije od lokalnih vlasti i ostalih zainteresovanih strana.

Stoga, vodič je namijenjen kako opštinskim službenicima odgovornim za urbani razvoj, očuvanje baštine i turizam, tako i ustanovama koje se bave očuvanjem arheoloških lokaliteta, profesionalcima u oblasti turizma, pa i zainteresovanim građanima koji žele da doprinesu razvoju svoje zajednice. Iako se radi o veoma raznolikoj grupi, svi mogu doprinijeti razvoju lokalnih arheoplanova svojim iskustvima: široka lepeza relevantnih aktera predstavlja višestran pristup koji se smatra jednim od faktora uspješnosti ovakvih planova.

Vodič sadrži novu metodologiju koja je temeljno testirana u nekoliko opština dunavske regije, koje su kroz projekat osmislile i realizovale niz lokalnih arheo planova.

Strategija uspješnog arheoturizma – lekcije naučene iz evropskih dobrih praksi

Dokument je proistekao kroz analizu dobrih praksi koje se u svojim sredinama mogu smatrati uspješnim primjerima u oblasti arheoturizma. Prikupljanje informacija bilo je usmjereno i na pokazatelje uspjeha kao i na uticaje (uključujući pokazatelje učinka). Primarni fokus bio je na dobrim praksama u zemaljama dunavske regije, ali je pregled obuhvatio i primjere iz drugih zemalja. Nakon kritičke analize, 17 primjera je uključeno u finalni dokument, na osnovu kvalitativnih i kvantitativnih informacija i uticaju lokaliteta na lokalno i regionalno okruženje uopšte, a posebno u turizmu.

Iskustvo pokazuje da postoje lokaliteta od izuzetne arheološke važnosti, ali koji imaju veoma ograničen uticaj na svoju neposrednu okolinu. Kroz ovu aktivnost, projektni partneri posebno su analizirali pod kojim uslovima arheološki park može razviti maksimum pozitivnih turističkih, društvenih, kulturnih i ekonomskih učinaka.

ArcheoTales pilot projekat

ArcheoTales je online aplikacija koja omogućava učenje o arheološkim i drugim lokalitetima kulturnog naslijeđa na zanimljiv način. Osmišljena je kao interaktivna igrica tipa „lov na blago“ (*scavenger hunt*) uz koju operateri istorijskih, arheoloških i kulturnih lokaliteta, kao i gradovi/opštine ili turističke agencije, omogućavaju posjetiocima aktivno otkrivanje okoline i približavanje istorije, arheologije i kulture na zabavan i inovativan način.

Nakon uključivanja u mobilnu aplikaciju ArcheoTales i odabira određenog lokaliteta, korisnici obično slijede upute koje dolaze putem chat poruka. Aplikacija je maksimalno individualizirana jer korisnik može da istražuje baštinu vlastitim tempom. Još jedna ključna karakteristika aplikacije je odvajanje korisničkog iskustva od klasičnog turističkog vođenja ili izložbenog prostora.

ArcheoTales pretvara korisnikov pametni telefon u stalni arheološki i/ili baštinski vodič koristeći tehnologiju video igrica, što posebno doprinosi približavanju kulturnog naslijeđa mlađim generacijama.

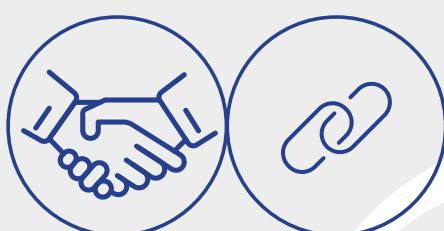
U Sarajevu, Opština Centar je kroz ArcheoTales razvila obilazak različitih historijskih događaja i mjesta uz rijeku Miljacku, a koji je baziran na životima tri slika.

Partner u BiH:

RAZVOJNA AGENCIJA UNSKO-SANSKOG KANTONA

Pridruženi partner:

TURISTIČKA ZAJEDNICA GRADA BIHAĆA

Ključne riječi:

KULTURNA BAŠTINA; TURIZAM; RAZVOJ TURIZMA;
EKO-KULTURNI KORIDORI

Web stranica:

<https://dtp.interreg-danube.eu/approved-projects/ISTER>

ISTER

Povezivanje istorijskih rimskih ruta u dunavskoj regiji

O projektu

Ponovno otkrivanje i revitalizacija drevne rimske mreže puteva duž dunavske regije, kao ključnog pokretača u unapređenju teritorijalnog razvoja baziranog na održivom korištenju kulturne i prirodne baštine, bilo je identifikovano kao opšti projektni cilj. Aktivnosti ISTER projekta bile su usmjerene na ove rute i na okolnu mrežu naselja, kao na katalizatore turističkog razvoja i potencijal za teritorijalnu konkurentnost i održivi rast zemalja u regiji. Kako bi se povećala atraktivnost lokaliteta, ISTER se oslanjao na tri ključne prednosti:

- Usvajanje višeslojnog lanca upravljanja s ciljem jačanja okvira znanja i institucionalnih kapaciteta relevantnih aktera za rješavanje problema, putem izgradnje kapaciteta i mapiranja kolektivnog znanja;
- Korištenje naprednih alata i tehnologija za poboljšanje indirektno (nefizičke) dostupnosti, vidljivosti i valorizacije rimskih ruta i mreže naselja, postavljanje temelja za tematsku kulturnu rutu zasnovanu na rimskoj baštini s narativnom funkcijom, oživljavanje antičkih dobara i unapređenje još neistražene i neiskorištene rimske ostavštine;
- Izmjena starih pristupa politike zaštite kroz izolovanje lokaliteta, ka novim, integrativnim metodama za poboljšanje politike i regulatornog okvira.

Projekat je unaprijedio prepoznavanje istorijskih dokaza o drevnoj mreži rimskih puteva i naselja kao pokretača eko-kulturnih koridora; takođe je pospješio povezivanje rimskog materijalnog i nematerijalnog naslijeđa s lokalnim i regionalnim proizvodnim sektorima; uticao je na jačanje saradnje i promociju zajedničke prakse u arheologiji, arhitekturi i planiranju, njegovanju kulture i tradicije, ka stvaranju zajedničke interpretacije rimskih puteva i mreža naselja u dunavskoj regiji.

Projektni konzorcijum činilo je 16 partnera i deset pridruženih strateških partnera iz sedam zemalja, dok je nosilac projekta bio **Narodni muzej istorije Transilvanije**, iz Rumunije.

Kratki video

Početna procjena ^{EN}

Kulturno naslijeđe je zajednički resurs i opšte dobro. Nažalost, nerijetko je podložno prekomjernoj eksploataciji ili oskudnim finansijskim sredstvima, što može rezultirati zanemarivanjem, propadanjem, a u nekim slučajevima, i zaboravom. Studija pruža detaljni uvid u stanje i omogućava bolje razumijevanje situacije i lokalnih izazova u gradovima koji su učestvovali u projektu. Osim početnog stanja i identifikacije ključnih izazova, studijom su obuhvaćene mogućnosti nadogradnje na postojeća rješenja, primjeri dobre prakse i profili svakog od gradova-učesnika u projektu.

Izveštaj o javnim politikama i zakonskom okviru ^{EN}

Dokument ima za cilj da predstavi ključne preporuke javnih politika na evropskom nivou za oblast upravljanja kulturnim naslijeđem (njegovom zaštitom i valorizacijom), kao najrelevantnije instrumente za efikasno rješavanje regulatornih pitanja vezanih za kulturno naslijeđe. Pored toga, preporuke obezbjeđuju integrisani pristup ka postizanju sinergijskih odnosa između kulturnog naslijeđa i teritorijalnog i društveno-ekonomskog konteksta. Pravilnom primjenom, preporuke koje su predstavljene i analizirane u studiji zaista mogu dovesti do održivog i koherentnog rasta urbanih i ruralnih područja u blizini kulturnih ruta. Politički i regulatorni okvir pružaju neophodne smjernice za uvođenje relevantnijih alata za upravljanje kulturnim naslijeđem - njegovim očuvanjem i valorizacijom. Dokument u potpunosti opravdava potrebu za kapitalizacijom kulturnog naslijeđa, kao potencijalom za stvaranje sinergijskog teritorijalnog uticaja.

Instrumentarijum za utvrđivanje referentnih vrijednosti ^{EN}

Ovaj set alata zasnovan je na nalazima ISTER Izveštaja o javnim politikama i zakonskom okviru o zaštiti i valorizaciji rimske mreže puteva i naselja. Instrumentarijum obuhvata niz praktičnih metoda, smjernica, mehanizama i preporuka s visokim potencijalom za testiranje, repliciranje i amplifikaciju uspješnih i kreativnih praksi. Ovo se posebno odnosi na povećanje kompetencija u identifikaciji i evaluaciji kulturnih ruta, kao i uspostavi novih pristupa razvoju, korištenju i valorizaciji eko-kulturnih puteva u dunavskoj regiji. Instrumentarijum omogućava ne samo partnerskim organizacijama, već i donosiocima odluka i ostalim zainteresovanim stranama da sprovedu procjenu trenutnog stanja u odnosu na uspješne evropske modele.

GIS teritorijalni atlas ostavštine rimskih ruta u dunavskoj regiji (eng.)

Teritorijalni atlas zasnovan na GIS-u (geografsko-informacijskom sistemu) pruža prostorni prikaz inventara naslijeđa rimskih puteva u regiji, relevantne informacije u vezi barijera u zaštiti mreža naselja i puteva, i odnos sa prirodnim okruženjem. GIS Atlas predstavlja inovativnu kartografsku veb aplikaciju rimskih ruta u cijeloj dunavskoj regiji. Namijenjen je ne samo mapiranju ovih ruta, već i povećanju onlajn vidljivosti i pokretanju digitalnog očuvanja njihove istorijske vrijednosti. Platforma je više od kartografskog atlasa; razvijena je na dokumentovanom fondu podataka, koji se može geo-vizuelizirati, analizirati, upravljati i distribuirati putem različitih funkcija. GIS Atlas omogućava prikaz mreža naselja i puteva, koji su uneseni u osnovnu bazu podataka prema katalogu rimskih puteva i naselja. Konačno, GIS Atlas ima za cilj stvaranje uticaja na prostorne politike zasnovane na dokazima koje se odnose na zaštitu i održivo korištenje vrijednosti rimskog naslijeđa.

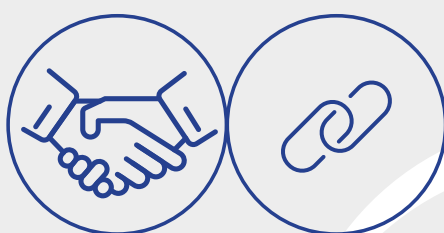
Aplikacija sadrži interaktivnu mapu koja nudi lokaciju, opise i vizuelne prikaze rimskih puteva i spomenika s fotografijama, eksternim vezama i opisnim podacima arheoloških lokaliteta.

Web aplikacija: <http://ister.gis.si/>

Partner u BiH:

ASOCIJACIJA ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA AZUR
REPUBLIČKA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE REPUBLIKE SRPSKE

Pridruženi partneri:

JAVNA USTANOVA "VODE SRPSKE"
JP LUKA BRČKO
REPUBLIČKI HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD REPUBLIKE SRPSKE

Ključne riječi:

PRIRODNE NEPOGODE; EKOLOŠKI RIZIK; UPRAVLJANJE VANREDNIM
SITUACIJAMA; ONEČIŠĆENJE; POPLAVE; OPERATIVNOST

Web stranica:

<https://dtp.interreg-danube.eu/approved-projects/WACOM>

WACOM

Upravljanje vanrednim situacijama u slivu rijeke Save

O projektu

Nedostatak koordinisanog odgovora na vanredne situacije kod slučajnog zagađenja i poplava prekograničnih vodotoka u slivu rijeke Save bio je ključni izazov koji je podstakao razvoj WACOM projekta. Te situacije predstavljaju prijetnju, kako za stanovništvo, tako i za okoliš. Projektni partneri primarno su se bavili jačanjem prekograničnih kapaciteta za suočavanje s vanrednim situacijama kroz unapređenje mehanizama reagovanja.

Ciljevi projekta temelje se na postojećoj situaciji u području prekogranične saradnje u vezi s mehanizmima reagovanja u slučaju slučajnih zagađenja i poplava u slivu rijeke Save, kao i definisanim bilateralnim protokolima o saradnji između tijela civilne zaštite. Glavni cilj projekta bio je smanjenje ekoloških rizika povezanih sa slučajnim zagađenjem i poplavama, posebno onih s potencijalnim prekograničnim uticajem, kao i poboljšanje saradnje ključnih aktera, razvoj zajedničkog operativnog sistema za aktiviranje protokola upravljanja akcidentima u slivu rijeke Save i, na taj način, optimizacija raspoloživih resursa.

Očekivani rezultati bili su sljedeći:

- Poboljšan kapacitet za suočavanje svih uključenih zainteresovanih strana tokom akcidenta koji se odnose na zagađenja i poplave;
- Jačanje kapaciteta i transnacionalnog dijaloga zainteresovanih strana u definisanju zajedničkog operativnog okruženja;
- Razvoj integrativnih alata koji omogućuju veću efikasnost, a time i efektivniji transnacionalni odgovor u slučaju katastrofa vezanih za vode, a posebno zajedničku informisanost o situaciji;
- Prevazilaženje nedostataka i jačanje transnacionalne saradnje između relevantnih institucija u odgovoru na poplave i slučajno zagađenje.

U projektu je učestvovalo deset partnera i devet pridruženih strateških partnera, iz pet zemalja regije, dok je nosilac projekta bio **Univerzitet u Ljubljani**.

Kratki video

Strategija za provođenje protokola uz Okvirni sporazum o slivu rijeke Save - odgovor organa civilne zaštite i ustanova za upravljanje vodama ^{EN}

Kako bi se olakšalo efektivno provođenje protokola uz Okvirni sporazum o slivu rijeke Save (FASRB), razvijena je Strategija, kojom se osigurava razumijevanje odgovornosti i uloga svih ključnih aktera u procesu njihovog provođenja. Strategija definiše proceduralni okvir za aktivnosti koje tijela civilne zaštite i ustanove za upravljanje vodama obavljaju u slučaju akcidenata i/ili incidenata. Cilj Strategije je bio ne samo dati pregled procesa za učinkoviti odgovor u ovim situacijama, već i podstaći prenos dobrih praksi i na taj način doprinijeti provedbi FASRB protokola. Uz pregled postojećih praksi i procedura (uključujući EU i regionalne mehanizme), u dokumentu su razrađene uloge državnih institucija u slučaju onečišćenja i poplava prekograničnog karaktera.

Katalog najboljih praksi transnacionalnog upravljanja ^{EN}

WACOM katalog razvijen je kroz konsultativni proces koji se odvijao između relevantnih aktera u više faza. Razvijena je sveobuhvatna lista usklađenih mjera, za sve zemlje uključene u projekat. Izrada kataloga bila je preduslov za mapiranje ključnih mjera za smanjenje rizika od poplava i smanjenje rizika od akcidentnih zagađenja u zemljama sliva rijeke Save. Važno je napomenuti da su mjere specifične za projekat identifikovane tokom njegove implementacije, te da je poseban fokus bio na mjere u vanrednim situacijama. Katalog obuhvata 94 mjere, podijeljene u 14 ključnih područja intervencije. Područja intervencije prepoznata kao prioritetna područja za odgovor na hitne slučajeve su obrazovanje, finansije, ljudski resursi, infrastruktura, logistika, organizacija, planiranje, itd..

Alat za transnacionalnu koordinaciju i upravljanje u vanrednim slučajevima ^{EN}

Alat je namijenjen poboljšanju komunikacije između institucija i sektora koji su uključeni u hitna postupanja tokom akcidentnog zagađenja i odgovora na poplave. Zasnovan na usaglašenim procesima interoperabilnosti, alat podstiče dinamičnu razmjenu informacija koje su relevantne za proces donošenja odluka tokom vanrednih situacija, pri poplavama i/ili onečišćenjima, kao i u fazi pripravnosti (tj. pri izradi planova ili njihovih komponenti). Dokument prati standardne procese obuhvaćene teorijom sistema upravljanja incidentima (ICS).

Alat za provođenje strategija odgovora na vanredne situacije u slivu rijeke Save ^{EN}

Razvijeni alat omogućava vođenje i efikasno praćenje implementacije razvijenih strategija - *Strategija saradnje i interoperabilnosti u reagovanju na poplave* i *Strategija saradnje i interoperabilnosti u odgovoru na slučajna zagađenja*.

Alat ističe važnost poboljšanja transnacionalne saradnje i interoperabilnosti u reagovanju na vanredne situacije i kao takav namijenjen je primarno donosiocima odluka. Obuhvata sljedeća poglavlja: predložene mjere; status implementacije pojedinačnih mjera po zemljama; prepoznate potrebe za implementaciju strategija odgovora na vanredne situacije; strategije; alati za provođenje.

PRIORITET 3

**BOLJE POVEZANA I ENERGETSKI ODGOVORNA
DUNAVSKA REGIJA**

SPECIFIČNI CILJEVI

- Podrška ekološkim i bezbjednim sistemima transporta i ujednačenoj pristupačnosti urbanih i ruralnih područja
- Poboljšana energetska sigurnost i energetska efikasnost

PRIORITET 3

BOLJE POVEZANA I ENERGETSKI ODGOVORNA
DUNAVSKA REGIJA

➤ **STRIDE**
Unapređeno energetska planiranje
kroz integraciju koncepta
pametnih mreža u dunavskoj regiji

Kratki video

O projektu

STRIDE digitalna platforma

➤ **CSSC LAB**
Laboratorij za gradsko skladištenje
energije i sektorsko spajanje

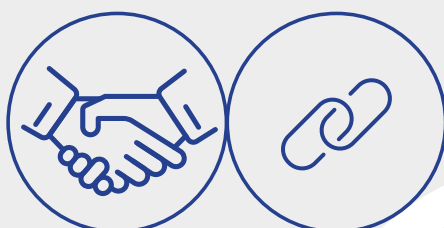
O projektu

CSSC Lab Platforma

Partner u BiH:

CENTAR ZA ENERGIJU, OKOLIŠ I RESURSE CENER21

Pridruženi partner:

REGIONALNA EKONOMSKA ZAJEDNICA REZ

Ključne riječi:

ENERGETSKO PLANIRANJE; PAMETNE MREŽE;
DISTRIBUTIVNI SISTEMI; ENERGETSKE INOVACIJE

Web stranica:

<https://dtp.interreg-danube.eu/approved-projects/STRIDE>

STRIDE

Unapređeno energetska planiranje kroz integraciju koncepta pametnih mreža u dunavskoj regiji

O projektu

Koncept pametne mreže odnosi se na sve procese – počev od planiranja, rada, održavanja mreže, s jedne strane i s druge od proizvodnje, prijenosa, distribucije, do krajnje upotrebe. Inovativne tehnologije se koriste u svim segmentima mreže, ali, iako je tehnologija razvijena, dunavska regija je još u ranoj fazi stvarne primjene pametnih distributivnih sistema. U ovom procesu, regionima i lokalnim zajednicama nedostaju znanja i kapaciteti za integraciju koncepta pametnih mreža u regionalne i lokalne politike, što je od suštinskog značaja za dalji razvoj pametnih sela, pametnih gradova ili pametnih regiona.

Projekat STRIDE imao je za cilj da, kroz transfer znanja i razvoj alata za planiranje, pruži sveobuhvatnu podršku regionalnim/lokalnim kreatorima politika za unapređenje energetske planiranja. U okviru projekta urađene su regionalne analize, razvijene strategije, akcioni planovi i drugi alati (metodologije, vodič, platforma), koji će omogućiti i ubrzati integraciju koncepta pametnih mreža u regionalne i lokalne politike, uz visoki potencijal za replikaciju van projektnog područja.

U projektu je učestvovalo osam partnera i isto toliko pridruženih strateških partnera, iz devet zemalja. Nosilac projekta bila je **Lokalna energetska agentura Spodnje Podravje**, iz Ptujja, Slovenija.

Kratki video

STRIDE digitalna platforma

Od početka 2022. godine, STRIDE transnacionalni konzorcijum radio je na planiranju i realizaciji STRIDE treninga o pametnim mrežama, koji je besplatno dostupan članovima STRIDE *Smart Energy Platforme*. Svrha STRIDE treninga je da se državnim službenicima i drugim relevantnim lokalnim ciljnim grupama pruži znanje o energetske planiranju kako bi se izgradili kapaciteti za budući razvoj politike pametnih mreža na lokalnom, regionalnom i nacionalnom nivou.

Pored pružanja alata registrovanim članovima i resursa za poboljšanje energetske planiranja, STRIDE digitalna platforma kreira mrežu stručnjaka, kreatora politika i drugih aktera relevantnih za podsticanje razvoja pametnih mreža širom dunavskog regiona – omogućavajući da se uticaj STRIDE-a produži i dalje od zvaničnog završetka projekta u novembru 2022.

Otvorena platforma obiluje materijalima za obuku, dobrim praksama, kao i značajnim izvještajima koji se tiču dunavske regije. Platforma omogućava registrovanim članovima da razmjenjuju ideje, iskustva i znanja o temama u vezi sa pametnim mrežama i da ih dijele sa zainteresovanom javnošću.

CSSC LAB

Laboratorij za gradsko skladištenje energije i sektorsko spajanje

O projektu

Najveća prepreka za veću iskorištenost obnovljivih izvora energije je nedovoljna uvezanost između potrošnje i skladištenja energije. Obnovljivi izvori energije ključni su za ostvarivanje klimatskih ciljeva EU, ali predstavljaju značajan izazov s obzirom na to da su promjenljivi. To znači da obezbjeđivanje solarne energije i energije vjetra u velikoj mjeri zavisi od doba dana, sezone i vremenskih prilika. Stoga su potrebna inovativna rješenja za skladištenje energije kako bi se energija proizvedena obnovljivim izvorima mogla koristiti kada je to potrebno.

Pristupi sektorskog udruživanja služe za izgradnju veza između potrošnje energije i njenog skladištenja. Nedovoljan broj inicijativa za udruživanje sektora dijelom je rezultat nedostatnog poznavanja ove teme, kao i činjenice da se predstavnici javne uprave nerado upuštaju u investicije u ovom polju.

Da bi se prevazišle identifikovane barijere i s ciljem da se u gradovima dunavske regije uspostave inovativna rješenja, projekat je bio posvećen replikaciji niza povezanih projekata CSSC-a u ciljnim gradovima, širom dunavske regije.

Konzorcijum CSSC Lab je okupio 17 partnera iz 11 zemalja, a vodeći partner bila je **Regionalna energetska-klimatska agencija Sjeverozapadne Hrvatske**.

Partner u BiH:

SARAJEVSKA REGIONALNA RAZVOJNA AGENCIJA – SERDA

Ključne riječi:

ENERGIJA; OBNOVLJIVI IZVORI; ISKORISTIVOST;
SKLADIŠTENJE ENERGIJE

Web stranica:

<https://dtp.interreg-danube.eu/approved-projects/CSSC-LAB>

CSSC Lab Platforma

CSSC Lab platforma okuplja četiri demo-centra (u Austriji, Bugarskoj, Hrvatskoj i Sloveniji). Njihovim smještajem na jednoj virtualnoj lokaciji može se stvoriti transnacionalni „City Storage and Sector Coupling (CSSC) Lab“, koji može poslužiti kao inspiracija drugim gradovima u dunavskoj regiji. Različiti demo centri predlažu niz rješenja, a sva se mogu vidjeti online putem platforme.

Platforma sadrži sve dokumente, analize i vodiče razvijene u okviru projekta CSSC Lab, a takođe pruža podatke u realnom vremenu o različitim demo stranicama i omogućava uvid u to kako različiti demo centri funkcionišu na dnevnom nivou. Platforma daje mogućnost uvida u različita rješenja, kako bi se identifikovala ona koja su najprikladnija za određenu opštinu ili grad.

Obuhvata sljedeće segmente:

- 1) Demo centri;
- 2) Regionalno akciono planiranje;
- 3) Modeli rješenja;
- 4) Program treninga.

PRIORITET 4

DOBRA UPRAVA
U DUNAVSKOJ REGIJI

SPECIFIČNI CILJEVI

- Poboljšani institucionalni kapaciteti za bavljenje važnim društvenim problemima
- Podrška upravljanju menadžmentu implementacije Strategije EU za dunavsku regiju (EUSDR)

PRIORITET 4

DOBRA UPRAVA
U DUNAVSKOJ REGIJI

➤ AGORA Unapređenje inovativnih opcija kogeneracije za reintegraciju lokalnih resursa

O projektu

Agenda urbane regeneracije

➤ TalentMagnet Poboljšani institucionalni kapaciteti i novo upravljanje na višem nivou za privlačenje i zadržavanje talenata u dunavskoj regiji

O projektu

Situaciona analiza u partnerskim
zemljama (eng.)

Katalog dobrih praksi privlačenja i
zadržavanja talenata (eng.)

Vodič za uspostavljanje i vođenje lokalnog
kluba za talente (eng.)

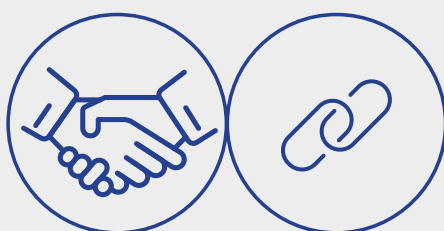
Privlačenje i zadržavanje talenata - vodič
za upravljanje na više nivoa (eng.)

Praktični vodič za pripremu i upravljanje
lokalnim planovima za privlačenje i
zadržavanje talenata (eng.)

Partner u BiH:
GRAD ZENICA

Pridruženi partner:
ZENIČKA RAZVOJNA AGENCIJA ZEDA

Ključne riječi:
GRADSKA IMOVINA; REVALORIZACIJA;
REKONSTRUKCIJA; AGENDA URBANE REGENERACIJE

Web stranica:
<https://dtp.interreg-danube.eu/approved-projects/Agora>

AGORA

Unapređenje inovativnih opcija kogeneracije za reintegraciju lokalnih resursa

O projektu

AGORA ima za cilj unapređenje rada lokalnih samouprava, odnosno jačanje kapaciteta za proaktivnu ulogu u oblasti razvoja, putem testiranja i ugradnje novih operativnih instrumenata i instrumenata javne politike za revalorizaciju gradske imovine. AGORA se oslanja na inovativni pristup, koji podrazumijeva razvijanje različitih alata kojim se 10 gradova dunavskog regiona osnažuje da postanu pokretači i posrednici za bolju iskorištenost nekretnina u njihovom vlasništvu.

Projekat se oslanja na evropsku ekspertizu, kreativnost i lokalni kontekst u svrhu prevazilaženja ograničenja postojećeg pravnog okvira, kao i kulturoloških i konceptualnih razlika između gradskih administracija i drugih aktera u lokalnoj zajednici.

U projektu, koji je implementiran u 10 zemalja, učestvovalo je 17 partnera i 11 pridruženih strateških partnera. Vodeći partner bila je **Opština Cluj-Napoca**, iz Rumunije.

Grad Zenica i Zenička razvojna agencija ZEDA imali su priliku da, kroz AGORA projekat, unaprijede upravljanje gradskom imovinom (poslovni prostori, društveni domovi, Biznis inkubator, TechnoPark) preduzimajući aktivnosti na njihovoj kontinuiranoj rekonstrukciji kao i na uključivanju drugih aktera u proces donošenja odluka za ponovno stavljanje u funkciju napuštenih ili nedovoljno iskorištenih prostora.

Kratki film

Pilot projekat u Zenici

Grad Zenica se na ovom projektu fokusirao na tematski klaster nekorišteni/nedovoljno korišteni objekti a za pilot lokaciju/objekat je odabran napušteni i devastirani objekat Aneks B u Poslovnoj zoni Zenica 1, a koji se nekada koristio za tehničku kontrolu bivše Željezare Zenica. Koristeći alate i ekspertizu partnera na projektu te participativni pristup izrađen je poslovni model za potpunu rekonstrukciju i novu namjenu pilot objekta, što je jedan od benefita Duvanskog transnacionalog programa.

Kroz projekat je sačinjen dokument Agenda urbane regeneracije (URA) koji je nastao kroz proces kokreacije uz aktivno učestvovanje široke grupe relevantnih aktera u okviru projekta AGORA. Ovaj dokument je po okončanju svih projektnih aktivnosti integrisan u Strategiju razvoja Grada Zenica za period 2023-2027. godina, čime je osigurana njegova održivost.

Koristeći poslovni model koji je izrađen kroz AGORA projekat i kombinirajući sredstva iz projekta iNnOVANET iz IPA CBC Programa prekogranične saradnje Hrvatska-Bosna i Hercegovina-Crna Gora, zatim viših nivoa vlasti i budžeta Grada Zenica izvršena je potpuna adaptacija objekta Aneksa B sa 1.700m² korisne površine. Počevši od januara 2025. godine, objekat će imati i svoje prve stanare, novoregistrovane start-up- firme koje će kancelarije koristiti po subvencioniranim cijenama.

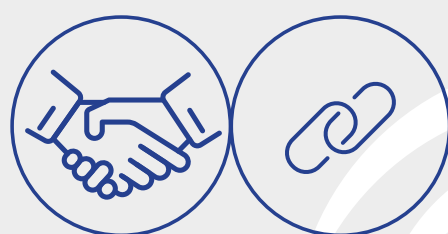

Danube Transnational Programme
TalentMagnet

Partner u BiH:

STRUČNA SLUŽBA ZA RAZVOJ I MEĐUNARODNE PROJEKTE
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

Pridruženi partner:

OPĆINA VAREŠ

Ključne riječi:

MLADI; MLADI TALENTI; ZADRŽAVANJE TALENATA;
DOBRE PRAKSE

Web stranica:

<https://dtp.interreg-danube.eu/approved-projects/talentmagnet>

TalentMagnet Poboljšani institucionalni kapaciteti i novo upravljanje na višem nivou za privlačenje i zadržavanje talenata u dunavskom području

O projektu

TalentMagnet se bavio velikim društvenim izazovima, koji su uzrokovani odlaskom visokoobrazovanih mladih osoba iz svojih sredina - prvenstveno iz malih, kao i gradova srednje veličine. Ova problematika posebno je izražena u dunavskoj regiji: prema OECD-UNDESA istraživanju „Svjetska migracija u brojkama“, najveći porast stope iseljavanja zabilježen je upravo u ovom području. Odliv mozgova ima ozbiljne demografske posljedice, a efekti na tržište rada su veoma izraženi usljed nedostatka visokoobrazovane radne snage. Projekat je bio usmjeren na rješavanje tih izazova kroz poboljšano upravljanje na više nivoa, kao i razvoj ciljanih instrumenata javne politike i praktičnih alata za privlačenje i zadržavanje talenata, a koji su prilagođeni specifičnim potrebama u manjim sredinama.

Ograničeni kapaciteti i nedostatak iskustva javne administracije i ostalih relevantnih aktera (posebno u manjim gradovima) dodatno otežavaju uspostavu efikasnih mehanizama za zadržavanje mlade radne snage. Glavni cilj projekta TalentMagnet bio je jačanje upravljanja na više nivoa i snaženje institucionalnih kapaciteta za smanjenje iseljavanja mlade talentovane radne snage. Glavni rezultat TalentMagnet-a je razvijeni novi transnacionalni model upravljanja na više nivoa (alati/planovi za privlačenje i zadržavanje talenata), kao i jačanje transnacionalne saradnje na ovim pitanjima.

Projekat je implementiralo 18 finansirajućih i 11 pridruženih strateških partnera - iz akademske zajednice, preduzeća, javne uprave i civilnog društva. Nosilac projekta koji je implementiran u 12 zemalja bilo je **Znanstveno-Raziskovalno središče Bistra**, iz Ptujja, Slovenija.

Situaciona analiza u partnerskim zemljama

Situaciona analiza provedena je putem upitnika, kako bi se izvršila procjena trenutne situacije i najnovijih trendova u projektnim gradovima. Cilj analize bio je identifikovati uzroke koji podstiču iseljavanje, istaknuti učinke gubljenja talenata, te identifikovati donosioce odluka na lokalnom nivou. Analizom su bili obuhvaćeni sljedeći aspekti: demografija i društvo; privreda i tržište rada; obrazovanje; i indikatori kvaliteta života.

Grad iz Bosne i Hercegovine koji je bio uključen u analizu je Vareš.

Prezentacija glavnih rezultata studije (b/h/s)

Katalog dobrih praksi privlačenja i zadržavanja talenata

Cilj Kataloga bio je da se prikupe, obrade i predstave dobre prakse privlačenja i zadržavanja talenata. Dokument bi trebalo da posluži kao otvorena knjiga ideja i konkretnih primjera intervencija u vezi sa privlačenjem i zadržavanjem talenata. Publikacija je namijenjena gradskim upravama, ključnim akterima i široj javnosti i očekivanje je da može doprinijeti dinamičnijem uključivanju relevantnih institucija u razvoj javnih politika usmjerenih na preveniranje odliva mozgova.

Kod svake od identifikovanih dobrih praksi istaknute su sljedeće kategorije: mobilnost; zgrade i javni prostori; kvalitetni poslovi i funkcionalno tržište rada; poslovno okruženje i ekosistem; razvoj ljudskih resursa, obrazovanje, cjeloživotno učenje; stanovanje; kvalitetne javne usluge; rekreacija i kulturna ponuda; jedinstvena slika, marketing, komunikacija; odnos prema prilivu talenata i privlačenje investitora. Opis sadrži pojašnjenje osnovnog problema, metode koje su realizovane, kao i očekivane koristi i uticaje.

U publikaciji su predstavljeni i primjeri rješenja implementiranih u evropskim zemljama koje nisu obuhvaćene projektom, kao i u Australiji, Kanadi i SAD-u.

Vodič za uspostavljanje i vođenje lokalnog kluba za talente

Kada je u pitanju privlačenje i zadržavanje talenata, zadržati one koji su već u gradu i koji su na neki način vezani za njega, znatno je lakše nego privući nove talente. Stoga, lokalna vlast bi trebalo da se fokusira na rad s ovim grupama mladih, prije nego što se uopšte krene u razmišljanje o privlačenju talenata iz drugih sredina. Takav pristup bi trebalo da bude prioritetni model strategije privlačenja i zadržavanja talenata, kako malih i srednjih preduzeća, tako i gradova.

Lokalni klub talenata je fleksibilna zajednica talentiranih mladih ljudi, koja im omogućava:

- mjesto susreta i prilika za neformalno umrežavanje
- stalni dijalog između ciljnih grupa i zainteresovanih strana, kako bi se bolje razumjele potrebe i očekivanja ciljnih grupa i njihove ideje i prijedloge integrisale u razvojne planove grada
- širenje gradskog „brenda“ prema ciljnim grupama.

Lokalni klubovi talenata primarno su fokusirani na sljedeće ciljne grupe: učenike završnih razreda srednjih škola; studente – bilo da su ostali u svom gradu, ili otišli u drugi grad na studije; mlade stručnjake koji su svoju karijeru započeli na radnom mjestu u svom gradu, kao i onima koji su se zbog posla doselili iz drugih krajeva.

Svrha praktičnog vodiča za postavljanje i vođenje lokalnog kluba talenata je podrška lokalnim vlastima da razumiju razloge i prednosti osnivanja i vođenja ovakve strukture, te davanje mogućeg nacrtu za razvoj i uspješno vođenje klubova u njihovim gradovima.

Privlačenje i zadržavanje talenata - vodič za upravljanje na više nivoa

Dokument predstavlja sažeti vodič kojim se pojašnjavaju i obrazlažu prednosti novog modela upravljanja na više nivoa u privlačenju i zadržavanju talenata. Vodičem su obuhvaćene specifične ideje, rješenja, kao i alati. Pored identifikacije ključnih aktera i njihove uloge u privlačenju i zadržavanju talenata, u dokumentu su pojašnjeni i koraci za njihovo uključivanje i zajednički rad.

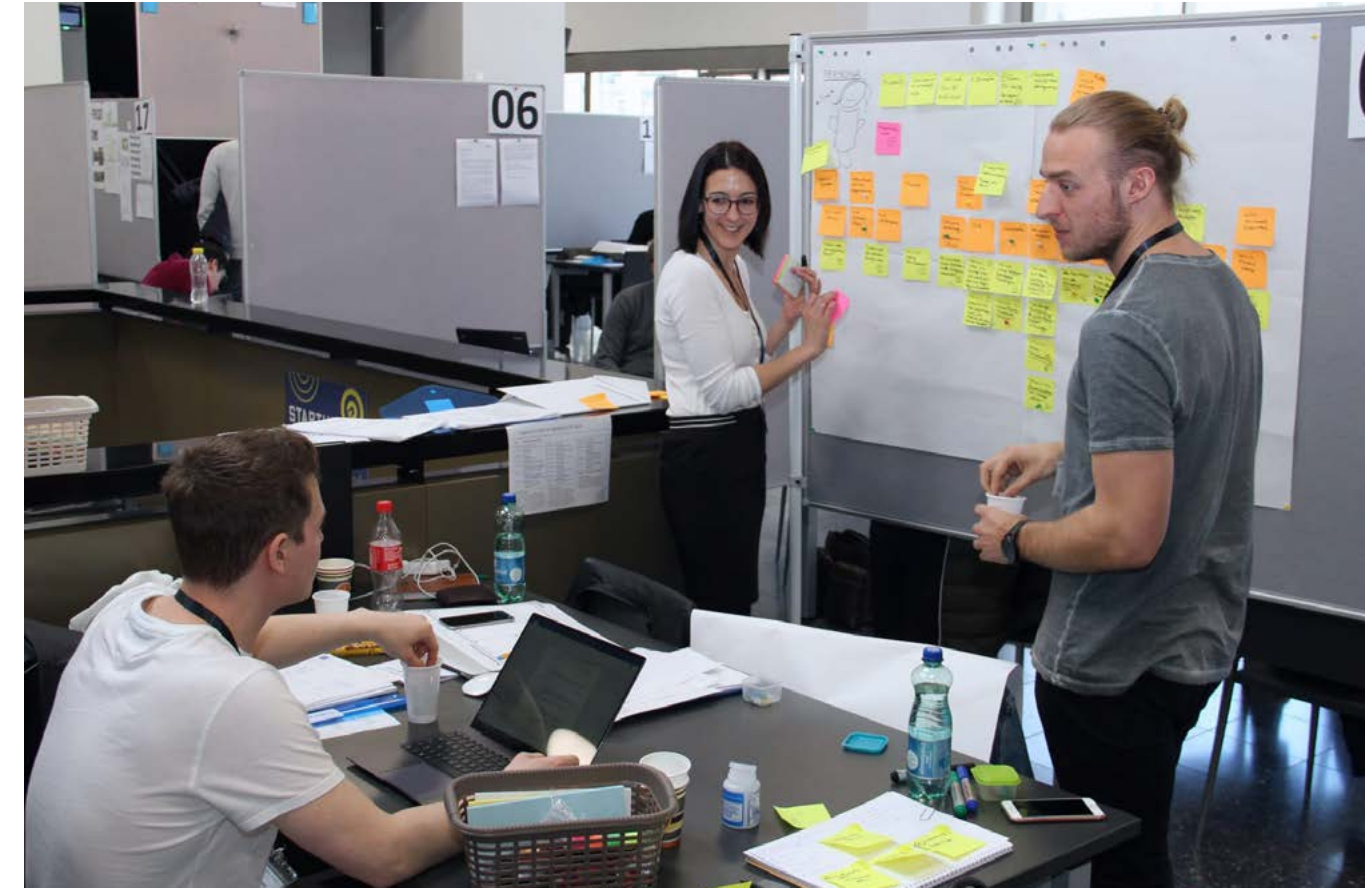
Vodič ima veliki potencijal za repliciranje, jer ga mogu koristiti lokalne vlasti drugih (nepartnerskih) manjih gradova u dunavskoj regiji, a i šire.

Praktični vodič za pripremu i upravljanje lokalnim planovima za privlačenje i zadržavanje talenata EN

Vodič bi trebalo da pruži čitaocu razumijevanje osnovnih definicija i globalnih trendova koji oblikuju kontekst „utrke“ za talente, kao i prednosti privlačenja i zadržavanja talenata za gradove i regije. Takođe, vodič daje uvid u zajedničke faktore atraktivnosti, kojima gradovi i regije treba da teže u prevazilaženju socioekonomskih efekata povezanih s nedostatkom kvalifikovane radne snage. Iz praktičnog aspekta, čitaocu se pruža mogućnost za upoznavanje sa svrhom, principima i modelima planiranja i organizacije procesa za privlačenje i zadržavanje talenata, a jedan od aneksa sadrži opis praktičnih pristupa razvoju lokalnih planova.

Vodič je namijenjen svim akterima koji imaju ulogu u kreiranju urbanih razvojnih politika, kao i svim zainteresovanim stranama unutar 'četvorostrukog heliksa' – predstavnicima akademske zajednice i istraživačkim institucijama, biznis sektoru, predstavnicima vlasti i civilnog društva.

Prilog 1:

Projekti i partneri trećeg poziva za dostavljanje projektnih prijedloga u BiH – Program transnacionalne saradnje Interreg Dunav 2014-2020.

Br.	Akronim projekta	Mjera	Vodeći korisnik	Korisnik iz BiH (partner)
1	RESTART_4DANUBE	1.1	University POLITEHNICA of Bucharest (Rumunija)	Udruženje za razvoj NERDA
2	D-CARE LABS	1.2	Diakonie Baden (Njemačka)	Fondacija Mozaik Udruženje Partnerstvo za javno zdravlje
3	DANUBEPEERCHAINS	1.2	Business Upper Austria (Austrija)	Fondacija za inovacije, tehnologiju i transfer znanja
4	DANOVA	1.2	Dubrovnik Airport Ltd (Hrvatska)	Međunarodni aerodrom Sarajevo
5	EDIGISTARS	1.2	Innoskart Business Development Nonprofit Ltd. (Mađarska)	Razvojna agencija Republike Srpske
6	FEM4FOREST	1.2	Slovenian forestry institute (Slovenija)	Inicijativa za šumarstvo i okoliš Grad Prijedor
7	D-CARE	1.2	University of Medicine and Pharmacy "Iuliu Hateganu" Cluj Napoca (Rumunija)	Područna privredna komora Banja Luka JU Dom Penzionera Banja Luka*
8	ARCHEODANUBE	2.2	City Municipality Ptuj (Slovenija)	Općina Centar, Sarajevo
9	ISTER	2.2	National Museum for the History of Transylvania (Rumunija)	JU Razvojna agencija Unsko-Sanskog kantona Turistička zajednica Grada Bihaća*
10	WACOM	2.4	University of Ljubljana - Faculty of Civil and Geodetic Engineering (Slovenija)	Asocijacija za upravljanje rizicima AZUR Federalna uprava civilne zaštite* (* Izašla iz projekta) Republička uprava civilne zaštite Republike Srpske JP Luka Brčko*
11	STRIDE	3.2	Local Energy Agency Spodnje Podravje (Slovenija)	Centar za energiju, okolinu i resurse CENER 21 Regionalna ekonomska zajednica REZ, Zenica*
12	CSSC LAB	3.2	North-West Croatia Regional Energy Agency (Hrvatska)	Sarajevska regionalna agencija SERDA
13	AGORA	4.1	Cluj-Napoca Municipality (Rumunija)	Grad Zenica Zenička razvojna agencija ZEDA*
14	TalentMagnet	4.1	Scientific Research Centre Bistra Ptuj (Slovenija)	Stručna služba za razvoj i međunarodne projekte Zeničko-Dobojskog kantona Općina Vareš*
Projekti sa pridruženim partnerima iz BiH				
1	Danube Hazard m3c	2.1	TU Wien - Institute for Water Quality and Resource Management (Austrija)	Javna ustanova "Vode Srpske"*
2	DanuP-2-Gas	3.2	Technology Centre Energy - University of Applied Sciences, Landshut (Njemačka)	Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosna*
3	MELIA Observatory	4.2	School of Advanced Social Studies (Slovenija)	Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo* Internacionalna poslovno-informaciona akademija*

* - pridruženi, nefinansirani partneri